

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Transpozice evropské směrnice č.2014/95/EU do
českých právních předpisů a její vliv na české
podnikatelské subjekty**

**The transposition of the European Regulation
n.2014/95/EU into Czech law and its impact on
Czech business operators**

Pavla Martínková

Plzeň 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Transpozice evropské směrnice č./2014/95/EU do českých právních předpisů a její vliv na české podnikatelské subjekty“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 24.4.2022

v.r. Pavla Martínková

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala Ing. Lucii Vallišové, Ph.D., za její cenné rady, vstřícný přístup a pomoc při zpracovávání této bakalářské práce.

Obsah

Úvod	6
1 Směrnice Evropské unie	8
1.1 Právo Evropské unie	8
1.2 Evropská směrnice	8
1.2.1 Legislativní proces přijímání směrnice	9
1.2.2 Struktura a obsah směrnice	9
1.3 Transpozice a implementace směrnice	11
2 Směrnice Evropské unie o nefinančním reportingu	12
2.1 Stakeholders	12
2.2 Směrnice č. 2013/34/EU	13
2.3 Směrnice č. 2014/95/EU	13
2.3.1 Důvody zavedení směrnice 2014/95/EU	14
2.3.2 Povinnost uvádět nefinanční informace	14
2.3.3 Změny směrnice č. 2013/34/EU	15
2.3.4 Pokyny pro vypracování zpráv	18
2.4 Transpozice směrnice do legislativy ČR	20
2.5 Budoucnost v nefinančním reportingu	22
3 Společenská odpovědnost v podnikání	24
3.1 Tři pilíře CSR	25
3.2 Vývoj společenské odpovědnosti	26
4 Nefinanční reporting ve vybraných podnicích	28
4.1 ČEZ, a.s.	28
4.1.1 Hodnocení nefinančního reportingu ČEZ a.s.	33
4.2 Philip Morris ČR, a.s.	34

4.2.1	Hodnocení nefinančního reportingu Philip Morris ČR, a.s.	38
4.3	Komerční banka, a.s.	40
4.3.1	Hodnocení nefinančního reportingu Komerční banka, a.s.	44
4.4	T-Mobile Czech Republic, a.s.	45
4.4.1	Hodnocení nefinančního reportingu T-Mobile Czech Republic, a.s.	48
4.5	Shrnutí	49
Závěr	51
Seznam použitých zdrojů	53
Seznam tabulek	57
Seznam obrázků	58
Seznam zkratk	59

Abstrakt

Abstract

Úvod

Tématem bakalářské práce je transpozice evropské směrnice č. 2014/95/EU do českých právních předpisů a její vliv na české podnikatelské subjekty. Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/95/EU pojednává o povinnosti některých velkých firem, která splňují určitá kritéria, vydávat spolu s finančními ukazateli také nefinanční reporty.

Zájem o zveřejňování nefinančních informací dynamicky narůstá nejen ze strany samotných firem, ale také ze strany zainteresovaných stran tzv. stakeholderů. Pro společnosti se vykazování nefinančních informací stává příležitostí, jak efektivně komunikovat se zúčastněnými stranami, poskytovat jim informace související s řízením podniku a udržitelným chováním společnosti. Poskytování těchto informací je důležitým nástrojem pro zvýšení konkurenceschopnosti a postavení podniku. Pro zainteresované strany, jako jsou zákazníci, dodavatelé a investoři, jsou nefinanční informace vykazované podnikem důležitým nástrojem pro odpovědná investiční rozhodnutí.

Nefinanční informace podniky zveřejňují každý rok buď formou samostatné zprávy, nebo spolu s výročními zprávami. Obsahem vydaných zpráv jsou otázky udržitelného rozvoje a společenské odpovědnosti, kde firmy objasňují dopady svých činností zejména v environmentálních, sociálních a ekonomických otázkách. Dlouhodobě byly nefinanční informace zveřejňovány nad rámec ze zákona povinně zveřejňovaných informací, které firmám pomáhaly zlepšit image a každá firma si tyto informace zpracovávala podle vlastního uvážení. Proto evropské orgány přišly s myšlenkou ucelit obsah a strukturu zveřejňovaných informací a dne 22. října 2014 Evropský parlament a Rada Evropské Unie vydaly Směrnicí č. 2014/95/EU o nefinančním reportingu, která ukládá povinnost velkým podnikům zpracovávat nefinanční informace a následně je zpřístupnit veřejnosti. Směrnice byla implementována do české legislativy pomocí zákona č. 462/2016 Sb., který vymezuje podniky, pro které je povinnost určena, spolu se základními oblastmi, které by měly být obsahem zpráv. Jedná se o informace potřebné k pochopení vývoje, výkonnosti a dopadů podniku týkající se otázek životního prostředí, sociálních a zaměstnaneckých otázek, respektování lidských práv a boje proti

korupci a úplatkářství. O způsobu vypracování a rozsahu zpráv si rozhoduje sám podnik.

Hlavním cílem bakalářské práce je analyzovat a následně vyhodnocovat způsob a obsah vypracování nefinančních informací vybraných podniků, které jsou povinny zveřejňovat nefinanční reporty podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/95/EU a její následnou transpozicí do české legislativy. Hlavním kritériem pro hodnocení je splnění zákonem stanovených podmínek.

Díličím cílem bakalářské práce je vymezit pojem evropské směrnice, popsat její vznik a strukturu a následně uvést čtenáře do problematiky evropské směrnice č. 2014/95/EU a její transpozice do českých právních předpisů.

Bakalářská práce se skládá ze dvou hlavních částí: teoretická a praktická část. Pro bližší pochopení pojmu „směrnice“ se první kapitola teoretické části věnuje evropskému právu, do kterého směrnice spadá. Kapitola vysvětluje vznik, obsah, strukturu a proces implementace směrnice. V druhé kapitole o samotné směrnici o nefinančním reportingu jsou popsány důvody zavedení směrnice, změny stávající směrnice o finančních ukazatelích a kritéria podniků, kterým směrnice ukládá povinnost. Dalším krokem po vydání směrnice je následná transpozice do právních předpisů členských států. Podkapitola „Transpozice evropské směrnice do legislativy ČR“ se věnuje jednotlivým krokům k začlenění směrnice do českých právních předpisů, konkrétně vydáním zákona č. 462/2016 Sb., ale také existencí nefinančních zpráv před rokem 2016. Díky rostoucímu trendu udržitelného rozvoje vláda projednává další návrhy na rozšíření povinnosti vykazování nefinančních informací. I to je důležité zmínit, proto je téma začleněno do podkapitoly „Budoucnost v nefinančním reportingu“. Poslední kapitola teoretické části je věnována společenské odpovědnosti firem, která s tímto tématem úzce souvisí.

Praktická část je věnována čtyřem firmám, které působí v odlišných odvětvích. U každé z firem je provedena analýza obsahu nefinančního reportingu a následně vyhodnocení získaných poznatků.

1 Směrnice Evropské unie

1.1 Právo Evropské unie

Evropské právo neboli souhrn právních norem, zajišťuje fungování trhu jak vnitrostátního, tak mezinárodního. Evropské právo je děleno na dvě větve, tedy právo komunitární a právo unijní a tyto podsystemy se stále častěji prolínají díky budoucímu vývoji a postupně se nahrazují souhrnným pojmem „Evropské právo“. Do unijního práva se řadí právní akty společné zahraniční a bezpečnostní politiky, nebo justiční spolupráce v trestních věcech. Komunitární právo bývá nejčastěji členěno dle původu právních norem na primární a sekundární (Právo Evropské unie, 2005). Směrnice, spolu s rozhodnutím nebo nařízením, je zařazena pod sekundární právní akt, jež vychází z práva primárního (Svoboda, 2011, s. 111).

Nejsilnějším právním aktem sekundárního práva je nařízení Evropské unie, které má obecnou závaznost jak na úrovni Společenství, tak na úrovni členských států. Nařízení je závazné a bezprostředně použitelné v každém z členských států a zavazuje nejen členské státy, ale i vnitrostátní subjekty (Právo Evropské unie, 2005).

1.2 Evropská směrnice

Smlouva o fungování Evropské unie článek 288 definuje směrnici tak, že je „závazná pro každý stát, kterému je určena, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, přičemž volba formy a prostředků se ponechává vnitrostátním účinkům“ (SFEU, 2012).

Směrnice je specifický nástroj v oblasti, kde má EU nevýlučné pravomoci. Výsledkem směrnice je správné a včasné přenesení obsahu směrnice do vnitrostátního předpisu (Svoboda, 2011). Přenesení směrnice do vnitrostátního předpisu členského státu probíhá jak právně, tak fakticky, tj. nestačí splnit pouze právní povinnosti směrnice, ale členský stát musí požadavky obsažené v směrnici i fakticky naplnit. Definice směrnice podle SFEU zavádí k mnoha omylům. Jedním z nich je ten, že výsledek, jehož má být dosaženo je závazný, existují ale výjimky, kdy členské státy těchto výsledků dosahovat nemusí. Dále je mylně řečeno, že adresáty směrnice jsou pouze členské státy. Směrnice je použitelná jak pro členské státy, tak pro jednotlivce nebo orgány EU. Pokud je směrnice určena všem členským státům, musí být vyhlášena v Úředním věstníku EU a

vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení. Směrnice je, na rozdíl od nařízení EU, přímo aplikovatelná, tzn. že může být aplikována i bez vnitrostátního transpozičního aktu (Král, 2014).

Prvními adresáty směrnic jsou členské státy. Ti mají povinnost implementovat směrnici do svých právních předpisů prostřednictvím vlády, parlamentu nebo soudu. Pokud je směrnice řádně zavedena do právních předpisů členského státu, jsou podle judikatury adresáti směrnic subjekty v členských státech, tj. subjekty, které směrnice přímo zakládá bez použití transpozice. Orgány EU mohou být adresáty v případě, kdy směrnice ukládá oprávnění například Komisi EU k rozhodovací činnosti (Král, 2014).

1.2.1 Legislativní proces přijímání směrnice

Jak již bylo uvedeno, směrnice spadají pod sekundární akt, který lze navrhopat a přijímat pouze na základě konkrétních článků smlouvy Evropské unie, tedy pouze podle primárního pramene komunitárního práva. Tyto články bývají označovány jako právní základ směrnice. Právní základ pro přijetí směrnic se odvíjí zejména od procesu přijímání dané směrnice, tedy od procesu jednomyslného přijetí Radou EU či kvalifikovanou většinou, ale také použitým rozhodovacím procesem, tj. zda konzultačním, kooperačním nebo spolurozhodovacím. Právní základ také vymezuje, za jakých podmínek a zda je vůbec možné se při transpozici směrnice odchýlit od úpravy v ní obsažené. Volba právního základu není v pravomoci institucí EU, ale je založena na soudně přezkoumatelných faktorech podle judikatury Soudního dvora Evropské unie, a především na obsahu dané směrnice. Může se tedy stát, že navržený právní základ institucí EU bude použit chybně. Při takové situaci má Evropský soudní dvůr pravomoc v příslušném řízení prohlásit směrnici za neplatnou. Důvodem může být například chybně zvolený právní základ vzhledem k obsahu a účelu směrnice, nebo nedostatečné odůvodnění pro použití daného právního základu (Král, 2002, s. 12-13).

1.2.2 Struktura a obsah směrnice

Struktura směrnic je značně rozmanitá, přesto však můžeme vymezit typickou strukturu obsahující osm základních částí. Jedná se o obecnou charakteristiku struktury směrnic, tudíž některé z uvedených částí nemusí být obsahem konkrétní směrnice (Král, 2002, s. 13)

Směrnice se skládá z:

a) Preambule

Základním bodem preambule je právní základ pro přijetí směrnice a články Smlouvy Evropského společenství, ze kterých právní základ vychází. Dále jsou obsahem veškeré dokumenty, návrhy a stanoviska sloužící jako podklad pro přijetí směrnice. Preambule proto slouží jako návod k interpretaci směrnice a následně její náležité transpozice (Král, 2002, s. 14).

b) Vymezení rozsahu působnosti

Část o vymezení rozsahu působnosti se zaměřuje na věcný a osobní rozsah, tzn. na situace, které spadají do předmětu jejich úpravy. Udává, na které otázky či situace se daná směrnice vztahuje a na které nikoli. Přesněji řečeno, čeho se směrnice týká nebo co je účelem dané směrnice (Král, 2002, s. 15).

c) Vymezení základních pojmů

Obsahem je vymezení základních pojmů obsažené v dané směrnici. Tyto pojmy lze definovat dvojím způsobem, a to výčtovým nebo deskriptivním. Způsob deskriptivní je častější a definuje pojmy popisnou formou. Naopak výčtový způsob definuje pojem jako souhrn označení, používaných v jednotlivých členských státech EU. (Král, 2002, s. 16).

d) Vlastní úprava otázek spadajících do působnosti směrnice

Tato část je základem celé směrnice, obsahující závazný výsledek, kterého členské státy EU prostřednictvím transpozice a implementace dosahují. Některým členským státům je dovoleno se při zavádění směrnice do svých právních předpisů od této části směrnice odchýlit (Král, 2002, s. 17-19).

e) Závěrečná a doplňková ustanovení určená členským státům

Závěrečná ustanovení určují, do kdy je členský stát povinen transponovat směrnici do svých právních předpisů. Pokud tak neučiní, dopouští se porušení Smlouvy Evropského společenství a čelí riziku žaloby před Evropským soudním dvorem pro porušení Smlouvy ES. Je zde také uvedeno, kdy členský stát přijal směrnici a kdy směrnice nabývá účinnosti (Král, 2002, s. 19).

f) Doplnková ustanovení určená orgánům Evropské unie

Tyto doplňková ustanovení se týkají hlavně Komise EU. Uvádějí se zde články, které zmocňují Komisi EU provádět změny a opatření v dané směrnici. Komise EU informuje Evropský parlament a Radu EU o transpozici směrnice, a to i s případnými návrhy na změny ve směrnici (Král, 2002, s. 22).

g) Podpisy a případné opravy

Směrnice jsou přijímány Evropským parlamentem a Radou EU. Směrnice je tedy podepisována oběma předsedy. Předsedové podpisem stvrzují schválený text směrnice. Po vyhlášení platnosti je směrnice vyhlášena v Úředním věstníku EU. Pokud bude zjištěna tisková nebo gramatická chyba, je vydána následná oprava směrnice (Král, 2014, s. 45).

h) Přílohy

Přílohy jsou pro členské státy EU závazné pouze tehdy, pokud to přímo vyplývá z obsahu směrnice. Jsou zde zpracovány podrobné informace o pravidlech obsažených ve směrnici. Vložením přílohy dostáváme jádro směrnice bez detailních popisů, a tím zvyšujeme přehlednost (Král, 2002, s. 23-24).

1.3 Transpozice a implementace směrnice

Implementaci lze vyjádřit jako uskutečnění nebo naplnění směrnice, nebo určité splnění výsledku, který směrnice vyžaduje. Podle definice SFEU jde o jev závazný a členské státy mají povinnost dosáhnout požadovaného cíle jak po právní, tak po faktické stránce. Implementace obsahuje dva hlavní kroky. Prvním krokem je vnitrostátní transpozice směrnice a druhým krokem praktická a faktická implementace (Král, 2014).

Transpozice je tedy užší pojem implementace a bývá definována jako promítnutí směrnice a dosažení požadovaného výsledku po právní stránce, tzn. formální promítnutí požadavků směrnice do vnitrostátních předpisů. Aplikace vnitrostátních transpozičních předpisů může být často znemožněna již existujícími právními předpisy, v takovém případě je nezbytné směrnici správně uzpůsobit (Král, 2014).

2 Směrnice Evropské unie o nefinančním reportingu

Směrnice ukládá povinnost velkým podnikům spolu s finančními informacemi zveřejňovat ve svých výročních zprávách také informace, které se týkají zejména environmentálních, sociálních a zaměstnaneckých otázek, ale také ukládá povinnost uveřejňovat informace týkající se boje proti korupci a úplatkářství (Nefinanční reporting, 2016). V tomto ohledu jsou podstatné dvě směrnice vydané Evropským parlamentem a Radou EU a to směrnice 2013/34/EU a směrnice 2014/95/EU, které jsou hlavním nástrojem Evropské unie pro zavedení nefinančního reportingu.

2.1 Stakeholders

Slovo reporting je odvozeno od anglického slova report a znamená zpráva nebo hlášení. Během procesu nastává situace, ve které zhotovitel podává zadávajícímu přehlednou zprávu o průběhu aktivit či prací. Pokud se jedná o reporting v rámci vnitropodnikových výkazů a zpráv, využívá se nejen ke kontrole, ale také k plánování, rozhodování a tím ke zlepšování výkonnosti podniku jako celku.

Příjemci zpráv bývají označováni anglickým názvem *stakeholders*. Jedná se o skupiny i jednotlivce, kteří přímo i nepřímo ovlivňují chod podniku, nebo jsou přímo či nepřímo chodem podniku ovlivňováni (Kunz, 2012, s.28). Každý stakeholder sleduje své vlastní zájmy a můžeme je rozdělit do dvou skupin na interní a externí uživatele. Mezi interní uživatele řadíme především vlastníky a management podniku. Jde o adresáty, kteří plní rozhodovací funkci a jsou odpovědní za výsledky podnikových činností. Externí uživatelé vytvářejí široké spektrum zájmových skupin, ale i jednotlivců. Do skupiny externích uživatelů můžeme zařadit zaměstnance, zákazníky, akcionáře, státní orgány, dodavatele, orgány veřejné správy nebo veřejnost a společenské organizace (Machač, 2003). Stakeholderi také mohou být rozděleni na primární a sekundární. Mezi primární uživatele reportingu řadíme vlastníky, investory, zaměstnance, zákazníky nebo dodavatele, tzn. ti, kteří mají vliv na chod podniku. Do sekundární skupiny stakeholderů patří vláda nebo obchodní sdružení (Kunz, 2012, s.29).

2.2 Směrnice č. 2013/34/EU

Nefinanční reporting byl aplikován legislativními orgány Evropské unie formou směrnice 2014/95/EU. Tato směrnice je pouze začlenění povinnosti podávat nefinanční informace do směrnice 2013/34/EU.

Celý název zní Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU. Tato směrnice vznikla dne 26. června 2013. Zkráceně se zabývá ročními účetními závěrkami, konsolidovanými účetními závěrkami a souvisejícími zprávami podniků. Mění směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek, o změně směrnic Rady 78/660/EHS o ročních účetních závěrkách a 83/349/EHS o konsolidovaných účetních závěrkách. Hlavním cílem směrnice 2013/34/EU je zajistit srovnatelnost účetních závěrek, jinak než podle mezinárodních standardů. Dále také snížit administrativní zátěž a ucelit účetní pravidla pro malé a střední podniky. Právní předpis Evropské unie rozlišuje podniky na 3 skupiny: malé, střední a velké podniky, na základě jejich bilanční sumy, čistého obrátu a průměrného počtu zaměstnanců během účetního období (Evropská unie, 2013).

Účetní pravidla se týkají roční účetní závěrky, která by měla zahrnovat rozvahu, výkaz zisku a ztrát a přílohu k účetní závěrce a být zveřejněna každým podnikem zapsaným v obchodním rejstříku. V závislosti na velikosti podniku se povinnosti k uveřejnění účetní závěrky mohou lišit a směrnice v mnoha oblastech povoluje výjimky a zjednodušení (Evropská unie, 2013).

2.3 Směrnice č. 2014/95/EU

Celým názvem Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU, která vznikla dne 22. října 2014 ve Štrasburku. Směrnice byla schválena za Evropský parlament předsedou M. Schultzem a za Radu EU předsedou B. Della Vedovou (Evropská unie, 2014). Implementace směrnice do národní legislativy musí být provedena nejpozději do 6. prosince 2016, to znamená, že podniky budou povinny vykazovat nefinanční informace už za rok 2017 (Rada kvality ČR, 2022). Cílem směrnice je, aby podniky, které splňují určitá kritéria, poskytovaly nefinanční informace zejména svým investorům a jiným zainteresovaným stranám. Tímto počinem udávají představu o svém výkonu a dopadu své činnosti (Evropská unie, 2015). Obsah směrnice 2014/95/EU

můžeme rozdělit na tři základní části. První částí jsou důvody zavedení směrnice 2014/95/EU, druhá část je věnována změnám směrnice 2013/34/EU po zavedení směrnice o nefinančním reportingu a třetí část uvádí pokyny pro vypracování zpráv (Evropská unie, 2014).

2.3.1 Důvody zavedení směrnice 2014/95/EU

První část obsahuje 23 článků s důvody pro zavedení směrnice a obecnými informacemi týkající se směrnice č. 2014/95/EU. V této kapitole a v kapitole „Povinnost uvádět nefinanční informace“ budou jednotlivé body shrnuty.

Komise EU primárně usilovala o zlepšení přehlednosti environmentálních a sociálních informací poskytovaných podniky ze všech odvětví (Evropská unie, 2014). Vnitřní trh je velice konkurenceschopné prostředí, ve kterém otázky finančního zisku převyšovaly nad společenskými ohledy. Na podporu rozvoje podniku je nutné zohlednit také cíle obecného zájmu a ekologie (Evropská komise, 2011). Poskytované informace by měly být na stejné úrovni ve všech členských státech. Proto Komise EU předložila legislativní návrh pro sociální odpovědnost podniků a dnem 25. října 2011 byl tento návrh přijat. Návrh pro sociální odpovědnost byl podpořen 6. února 2013 Evropským parlamentem s hlavním cílem zjistit rizika udržitelnosti a také zvýšit důvěru investorů. Sledování nefinančních informací napomáhá k eliminaci dopadů na společnost, proto byl stanoven požadavek o zpřístupnění informací veřejnosti. Podniky tedy poskytují komplexní přehled o výsledcích a rizicích z podnikání (Evropská unie, 2014).

2.3.2 Povinnost uvádět nefinanční informace

Na základě transpozice směrnice č. 2014/95/EU jsou povinny podávat nefinanční informace velké účetní jednotky, které jsou obchodní společnostmi a zároveň subjektem veřejného zájmu. Za velké účetní jednotky můžeme považovat firmy, které k rozvahovému dni překročí:

- průměrný počet 500 zaměstnanců
- bilanční sumu 20 milionů eur
- čistý zisk 40 milionů eur

Dále se tato povinnost vztahuje ke konsolidující účetní jednotce, tedy k velké skupině účetních jednotek, která je zároveň subjektem veřejného zájmu a překročí-li

k rozvahovému dni kritérium průměrného počtu 500 zaměstnanců, s bilanční sumou nad 20 milionů eur a čistým ziskem nad 40 milionů eur (Rada kvality ČR, 2022).

Aby byly nefinanční informace srovnatelné ve všech členských státech Evropské unie, měly by podniky poskytovat přehled hlavně v environmentálních, sociálních a zaměstnaneckých otázkách, dále přehled o dodržování lidských práv, boji proti korupci a úplatkářství a měl by být součástí zprávy vedení podniku nebo ve formě samostatné zprávy. Obsahem již zmiňovaného přehledu by měly být záležitosti související s životním prostředím a dopady na životní prostředí způsobené podnikáním. Mezi tyto záležitosti řadíme především emise skleníkových plynů, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, využívání vodních zdrojů nebo znečištění ovzduší. V sociálních a zaměstnaneckých otázkách poskytují podniky informace o rovnosti pohlaví, dodržování práv zaměstnanců a pracovních podmínek nebo práv odborů. V oblasti lidských práv a boji proti korupci a úplatkářství podniky informují o porušování lidských práv a o nástrojích v boji proti korupci a úplatkářství (Evropská unie, 2014). Pokyny k vypracování zpráv, s cílem získat užitečné a srovnatelné informace o nefinančních otázkách, vypracuje Komise EU (Evropská unie, 2014).

Spolu se záležitostmi uvedenými výše, je nutno dodat hlavní rizika, která by mohla nastat, spolu s riziky, která již existují. Nepříznivá rizika mohou být způsobena nejen samotnou činností podniku, ale také v souvislosti s obchodními vztahy, tedy s dodavatelskými řetězci (Evropská unie, 2014).

2.3.3 Změny směrnice č. 2013/34/EU

Druhá část směrnice je věnována změnám a vložení nových článků nebo odstavců do směrnice č. 2013/34/EU, tím vzniká podoba směrnice č. 2014/95/EU o nefinančním reportingu.

Přehled nefinančních informací

Do sktruktury směrnice č. 2013/34/EU se vkládá nový článek „*Článek 19a*“ o přehledu nefinančních informací. První bod v článku se věnuje struktuře podávání informací. Pokud podnik spadá do kritéria pro podávání nefinančních informací, tj. velké podniky, jež jsou subjektem veřejného zájmu, které k rozvahovému dni překročí kritérium průměrného počtu 500 zaměstnanců za účetní období s bilanční sumou vyšší než 20

milionů eur a s čistým ziskem vyšším než 40 milionů eur, má povinnost zahrnout do zprávy vedení podniku přehled nefinančních informací podle struktury obsažené v předešlé kapitole „Povinnost uvádět nefinanční informace“. Nevěnuje-li se podnik jedné nebo více z těchto otázek struktury, je do přehledu zahrnuto i odůvodnění. Členské státy mohou, ve výjimečných případech, povolit vynechání informací týkající se budoucího vývoje, a to jen tehdy, pokud bude tento počín řádně odůvodněn. Důvodem může být poškození obchodního postavení podniku (Evropská unie, 2014).

Dceřiný podnik je osvobozen od povinnosti uvádění nefinančních informací, pokud mateřská společnost vypracovává zprávy vedení podniku spolu s nefinančními informacemi nebo samostatnou zprávu o nefinančním reportingu (Evropská unie, 2014).

Členské státy jsou nuceni zajistit, aby statutární auditor nebo auditorská společnost ověřili vypracované přehledy nefinančních informací. Auditoři kontrolují, zda podnik splnil všechny body struktury podávání nefinančních informací. Členské státy mohou požadovat, aby byly zprávy o nefinančních informacích a samostatné zprávy ověřeny nezávislým poskytovatelem ověřovacích služeb (Evropská unie, 2014).

Pokud podnik vypracuje samostatnou zprávu vycházející z vnitrostátních nebo unijních rámců obsahující nefinanční informace, musí být zpřístupněna veřejnosti na příslušných internetových stránkách, a tím je podnik osvobozen od povinnosti vypracovávat přehled nefinančních informací. Ve zprávě vedení podniku je pouze uveden odkaz na tuto samostatnou zprávu (Evropská unie, 2014).

Podniky mohou při poskytování nefinančních informací vycházet z vnitrostátních nebo unijních rámců, jako jsou:

- Systém pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS)
- Úmluva OSN „Global Compact“
- Globální iniciativa pro podávání zpráv „Global Reporting Initiative“

(Evropská unie. 2014)

Systém pro environmentální řízení podniků a audit EMAS je dobrovolným nástrojem environmentální politiky zaveden v roce 1993 Nařízením Evropského parlamentu a Rady EU č. 1836/1993. Cílem nařízení je, aby podniky poskytovaly informace o vlivu podnikání na životní prostředí (EMAS, 2006). Úmluva OSN „Global Compact“

vyžaduje od podniků prohlášení o podpoře zásad, které OSN stanovila. Zásady se týkají oblastí životního prostředí, práce, boje proti korupci a lidských práv (OSN, 2000). Zajištění systémů pro podávání nefinančních informací mají na starost členské státy, které umožní využívání těchto postupů pro všechny fyzické i právnické osoby (Evropská unie, 2014).

Druhý bod se zabývá změnou „Článku 20“ (Evropská unie, 2014), který udává povinnost podnikům zahrnout do své zprávy vedení podniku výkaz o správě a řízení (Evropská unie, 2013). Ve struktuře směrnice č. 2014/95/EU je obsažen nový bod, který dává povinnost podnikům popsat politiku rozmanitosti uplatňované na správní, řídicí a dozorčí orgány podniku. Pokud ale není politika uplatňována, povinností podniku je vysvětlit důvod neexistence politiky ve svých výkazech (Evropská unie, 2014). Cílem politiky rozmanitosti je vytvořit v podniku takové podmínky, aby umožnily všem lidem, bez ohledu na jejich odlišnosti, využít jejich potenciál. Odlišnostmi se rozumí například věk, pohlaví, vzdělání nebo profesní zkušenosti (Politika rozmanitosti, 2021). Po čase byl přidán odstavec, který od této povinnosti osvobozuje malé a střední podniky (Evropská unie, 2014).

Konsolidovaný přehled nefinančních informací

Do směrnice č. 2013/34/EU se vkládá nový článek s názvem „Článek 29a“ o konsolidovaném přehledu nefinančních informací. Tuto povinnost mají konsolidované účetní jednotky, tedy skupiny podniků, které slučuje stav majetku a závazků mateřské společnosti.

Zákon o účetnictví definuje konsolidující účetní jednotku jako mateřskou společnost a má povinnost zveřejňovat konsolidovanou účetní závěrku, tj. účetní závěrka sestavená metodami konsolidace. Podle § 22 sestavují konsolidovanou účetní závěrku účetní jednotky, jež jsou obchodní společností a ovládající osobou. Malé skupiny účetních jednotek tuto povinnost nemají, pokud ovšem nejsou subjektem veřejného zájmu (Králová & Hejret, 2015).

Mateřské podniky, jež jsou subjekty veřejného zájmu a překročí k rozvahovému dni průměrný počet 500 zaměstnanců za účetní období, mají povinnost přiložit ke konsolidované zprávě vedení podniku také konsolidovaný přehled nefinančních informací podle struktury uvedené v kapitole „Uvádění nefinančních informací“.

V konsolidovaném přehledu nefinančních informací je také uvedeno, zda mateřská společnost nesplňuje jednu nebo více otázek struktury a uvádí, proč tomu tak je. V přehledu může být uveden odkaz na částky vykazované v konsolidované účetní závěrce podniku (Evropská unie, 2014).

Od povinnosti podávání nefinančních informací jsou osvobozeny mateřské podniky, které jsou zároveň dceřiné podniky, jestliže jsou zahrnuty do konsolidované zprávy vedení jiného podniku. Mateřská společnost je povinna zveřejnit a zpřístupnit veřejnosti samostatnou zprávu odkazující na celou skupinu a vypracovanou za stejné účetní období podle vnitrostátních a unijních rámců, pokud tak učiní, je osvobozena od povinnosti vypracovávat konsolidovaný přehled nefinančních informací (Evropská unie, 2014).

Odstavec 1 v článku 33 ve směrnici č. 2013/34/EU o povinnosti sestavovat a zveřejňovat účetní závěrku a zprávu vedení podniku se nahrazuje novým odstavcem (Evropská unie, 2013), který uděluje kolektivní povinnost členům správních, řídicích a dozorčích orgánů zajistit, aby roční účetní závěrka, konsolidovaná účetní závěrka, zpráva vedení podniku a konsolidovaná zpráva vedení podniku byly vypracovány a zveřejněny podle pokynů směrnice a podle mezinárodních účetních standardů (Evropská unie, 2014).

Článek 34 „obecné požadavky“ je doplněn o nový odstavec. Článek 34 pojednává o provádění auditu účetní závěrky subjektů veřejného zájmu pod dohledem statutárních auditorů nebo auditorských společností (Evropská unie, 2013). Nově přidaný odstavec ruší povinnost auditu na přehled nefinančních informací a na konsolidovaný přehled nefinančních informací (Evropská unie, 2014).

2.3.4 Pokyny pro vypracování zpráv

Metodiku k vypracování zpráv o nefinančních informací zveřejňuje Komise EU s cílem usnadnit podnikům srovnatelné a užitečné uvádění těchto informací pro všechny odvětví hospodářství (Evropská unie, 2014). Hlavními zásadami pro vypracování zprávy jsou:

Uvádět významné informace

Pojem významné informace je znám již z finančního výkaznictví. Směrnice č. 2013/34/EU definuje významné informace jako „informace, o nichž by bylo možné rozumně předpokládat, že by její opomenutí nebo nesprávné uvedení mělo vliv na rozhodnutí, která uživatelé činí na základě účetní závěrky podniku“ (Evropská komise, 2017). Nejdůležitějšími informacemi v souvislosti s nefinančními informacemi jsou dopady na společnost, ať už kladné, nebo záporné. Existuje velká škála potenciálních problémů, proto posouzení, které informace jsou významné, vyhodnocuje podnik na základě vlastní analýzy výkonnosti, postavení a dopadu. Faktory, které mohou být relevantní k posouzení významnosti informací jsou například obchodní model, ve kterém jsou zahrnuty cíle a strategie podniku, dále zájmy zúčastněných stran, dopad činností podniku nebo faktory veřejné politiky, které mají vliv na konkrétní situaci podniku. Aby vykazované informace byly co nejaktuálnější, je nutné průběžné přezkoumání významnosti informací. Častější přezkoumání informací by mělo probíhat v případě dynamičtějších a inovativnějších podniků (Evropská komise, 2017).

Objektivnost, vyváženost srozumitelnost a komplexnost

Přehled nefinančních informací by neměl uvádět v omyl nevýznamnými informacemi, proto je důležité odlišovat fakta od názorů. Přesnost informací lze podpořit spolehlivými důkazy nebo účinnou spoluprací se zúčastněnými stranami. Srozumitelnost informací zvyšuje používání jednoduchého jazyka a pokud zprávy obsahují technické termíny, je vhodné tyto termíny jasně definovat. Stručnost informací je dalším aspektem srozumitelnosti, proto je možné ve zprávě odkázat na další zdroje s cílem omezit opakování a zprostředkovat souvislosti s jinými informacemi. Srozumitelnost a efektivnost podávání zpráv spočívá zejména v použití kvantitativních, a zároveň kvalitativních informací. Mezi kvantitativní informace řadíme klíčové ukazatele výkonnosti a cíle podniku, naopak kvalitativní informace zvyšují srozumitelnost podávaných zpráv. (Evropská komise, 2017).

Strategický rozměr a zaměření na zúčastněné strany

Zásada strategického rozměru se týká především orientace na budoucnost. Přehled by měl zahrnovat obchodní model a přiblížit strategii a cíle podniku investorům a dalším

zúčastněným stranám. Informace o budoucím vývoji napomáhají k analýze vývoje, postavení a dopadu podniku v průběhu času (Evropská komise, 2017).

Při podávání nefinančních informací se podniky zaměřují na zúčastněné strany jako jsou investoři, pracovníci, spotřebitelé, dodavatelé, zákazníci, orgány veřejné moci nebo společnost a místní komunita. Pohlížení na zúčastněné strany by mělo být v rámci kolektivní skupiny, nikoli jako na potřeby jednotlivce. V tomto ohledu poskytují užitečný nástroj pro vytvoření přehledu informací vnitrostátní a unijní rámce uvedené v kapitole „Uvádění nefinančních informací“ (Evropská komise, 2017).

Konzistentnost a soudržnost

Konzistentnost zprávy vedení podniku je důležitá pro porozumění vzájemných vazeb významných informací, minulým a současným změnám ve vývoji, postavení a dopadu podniku a propojit tyto informace s budoucím vývojem podniku. Podniky musí brát v úvahu nově vyvinuté metody pro zlepšení kvality informací, nejčastěji v oblasti klíčových ukazatelů výkonnosti. Pokud taková změna nastane, musí být zmíněny důvody pro změnu a její dopady ve zprávě vedení podniku (Evropská komise, 2017).

2.4 Transpozice směrnice do legislativy ČR

Vykazování nefinančních informací před rokem 2016

Nefinanční informace byly součástí výroční zprávy již před rokem 2016. Povinnost vykazovat nefinanční informace se vztahovala na firmy, které měly povinnost ověřit účetní závěrku auditorem. Podle Zákona o účetnictví musela výroční zpráva obsahovat finanční a nefinanční informace týkající se alespoň:

- skutečností, které nastaly po rozvahovém dni a zároveň jsou významné pro naplnění účelu výroční zprávy
- vývoje činnosti účetní jednotky
- oblasti životního prostředí a pracovněprávních vztahů
- oblasti výzkumu a vývoje
- zda má účetní jednotka organizační složku podniku v zahraničí.

V roce 2015 se za účetní jednotku, která má povinnost ověřovat účetní závěrku auditorem, považuje společnost s celkovými aktivy více než 40 mil. Kč, ročním úhrnem

čistého obratu více než 80 mil. Kč a s více než 50 zaměstnanci v průběhu účetního období (Portal.POHODA, 2016)

Vykazování nefinančních informací po roce 2016

Dne 30. prosince 2016 byl vyhlášen zákon č. 462/2016 Sb., který mění zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb. z důvodu implementace směrnice Evropského parlamentu a Rady EU č. 2014/95/EU ze dne 22. října 2014. Novela zákona nabývá platnosti 1. ledna 2017, tím vzniká povinnost firem zveřejnit nefinanční informace za rok 2017 (Sbírka zákonů, 2016).

Směrnice ukládá povinnost reportovat podnikům, které splňují podmínky počtu zaměstnanců, bilanční sumy a čistého zisku. Tyto podmínky by v době zavedení směrnice splňovalo v České republice přibližně 30 firem, nicméně každý členský stát může v rámci transpozice směrnici doplnit a udělit tím povinnost vykazovat nefinanční informace i ostatním podnikům, na které se kritéria nevztahují (Rada kvality ČR, 2022). Proto se podle Zákona o účetnictví za velkou účetní jednotku považuje obchodní společnost, která je zároveň subjektem veřejného zájmu a k rozvahovému dni překročí kritérium počtu 500 zaměstnanců, nebo konsolidující účetní jednotku, která je subjektem veřejného zájmu a k rozvahovému dni překročí kritérium počtu 500 zaměstnanců (Králová & Hejret, 2020, s. 101).

Účetní jednotka má povinnost zveřejnit nefinanční informace v rozsahu potřebném k pochopení vývoje podniku a dopadů jeho činnosti, proto by podniky měly zveřejňovat informace týkající se životního prostředí, sociálních a zaměstnaneckých otázek, boji proti korupci a úplatkářství a respektování lidských práv (Králová & Hejret, 2020).

Účetní jednotka podává nefinanční informace v této struktuře:

- Stručný popis obchodního modelu podniku, tzn. jak firma získává hodnotu z poskytování služeb nebo z prodeje výrobků.
- Popis opatření, které účetní jednotka uplatňuje k jednotlivým otázkám. Pokud k některé z otázek není uplatněno žádné opatření, podnik uvádí, z jakého důvodu nebylo opatření vytvořeno.
- Jakých výsledků bylo dosaženo v rámci opatření k jednotlivým otázkám.
- Hlavní rizika související s otázkami a s činností účetní jednotky.

- Ukazatelé výkonnosti vztahující se k nefinančním informacím (Králová & Hejret, 2020).

Nefinanční informace je možné uvádět ve výroční zprávě nebo v konsolidované výroční zprávě. Je ovšem možné podávat nefinanční informace formou samostatné zprávy, která je zveřejněna společně s výroční zprávou nebo konsolidovanou výroční zprávou (Králová & Hejret, 2020, s. 102). Pokud účetní jednotka zvolí možnost samostatné zprávy, musí být tato zpráva zpřístupněna veřejnosti do 6 měsíců od rozvahového dne na internetových stránkách. Účetní jednotka následně uvede odkaz na samostatnou zprávu ve své výroční zprávě (Sbírka zákonů, 2016).

2.5 Budoucnost v nefinančním reportingu

Jak již bylo zmíněno, povinnost uvádění nefinančních informací se týká pouze velkých podniků nad 500 zaměstnanců, tedy jen malé procento firem uvádí nefinanční informace ve svých výročních zprávách. To má ale Evropská komise v plánu změnit a tuto povinnost chce ukládat i podnikům nad 250 zaměstnanců s obratem přes 50 milionů eur (PWC News, 2021).

21. dubna 2021 Evropská komise představila návrh směrnice Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), která nahrazuje stávající směrnici 2014/95/EU o nefinančním reportingu. Podniky nad 250 zaměstnanců budou povinny uvádět nefinanční informace ve svých výročních zprávách už za rok 2023 (PWC News, 2021).

Nová směrnice mění stávající směrnici v těchto oblastech:

Podniky povinné reportovat

Podle stávající směrnice mají závazek reportovat nefinanční informace pouze velké podniky a směrnice umožňuje reportování skupin podniků, díky tomu za mnoho velkých podniků reportuje mateřská společnost, která může mít sídlo v zahraničí (PWC News, 2021).

Povinnost reportovat mají podniky:

- nad 250 zaměstnanců s ročním obratem přesahující 50 milionů eur
- bilanční suma roční rozvahy přesahuje 43 milionů eur
- nebo jsou veřejně obchodované společnosti (výjimkou jsou mikropodniky)

Evropská komise navrhla výjimku i pro veřejně obchodované malé a střední podniky, které budou mít povinnost reportovat o tři roky později než velké podniky, a tím jim poskytnout návod na reportování (PWC News, 2021).

Přísnější metodologie

Směrnice 2014/95/EU obsahuje pouze doporučení a všeobecný návrh na vypracování nefinančního reportingu. Nová směrnice by měla mít jasné ukazatele a požadavky, jak budou podniky nefinanční informace zpracovávat ve výročních zprávách. Navíc by metodologie zpracování měla být specifická pro jednotlivá odvětví. Jednotlivé návrhy pro vypracování vyvine Evropská poradní skupina pro účetní výkaznictví (EFRAG) (PWC News, 2021).

Princip dvojité matematicity

Princip dvojité matematicity dává za úkol firmám reportovat nejen o aktivitách, které negativně či pozitivně ovlivňují životní prostředí, ale také o rizicích a příležitostech v environmentálních, sociálních a řídicích otázkách, které mohou mít finanční dopad na společnost. Podniky budou mít také povinnost informovat o nastavené strategii a systému řízení oblasti udržitelnosti (PWC News, 2021).

Report jako součást výroční zprávy

V současné směrnici podniky měly možnost poskytovat nefinanční informace v samostatném dokumentu. I to má v plánu Evropská komise změnit a v nové směrnici ukládá povinnost podnikům poskytovat nefinanční informace pouze ve výroční zprávě. Tím budou environmentální a sociální otázky postaveny na stejnou úroveň jako finanční ukazatele podniku (PWC News, 2021).

Audit nefinančního reportingu

Evropská komise má v plánu zavést povinné ověření nefinančních informací. Cílem je dostat ověřování nefinančních informací na stejnou úroveň současných finančních auditů (PWC News, 2021).

3 Společenská odpovědnost v podnikání

Pojem společenská odpovědnost firem, v angličtině „Corporate Social Responsibility“, nemá dosud jednotnou celosvětovou definici, naopak vzniklo mnoho definic a možností chápání tohoto pojmu. Většina vzniklých definic se shoduje v tom, že firma nefunguje zcela izolovaně od okolního světa, ale je nedílnou součástí společnosti (Brabrová, 2005 cit. dle Kunze, 2012, s. 15).

Kunz (2012, s.15) zmiňuje poznatky Alexandra Dahlsruda (2008), který na základě analýzy několika definic vymezil pět základních oblastí, které byly nejčastěji zmiňovány. Tyto oblasti jsou:

- oblast environmentální
- oblast sociální
- oblast ekonomická
- stakeholdeři
- dobrovolnost

Podniky zahrnují CSR aktivity zcela dobrovolně, tedy nad rámec povinností, které mají podniky stanovené legislativou. Podniky tím dávají najevo odpovědnost vůči společnosti.

Společenská odpovědnost firem je velmi komplexní pojem, na který vzniklo mnoho definic. Jednou z definic stanovila Evropská unie, která vymezila CSR jako „dobrovolné integrování sociálních a ekologických hledisek do každodenních firemních operací a integrací s firemními stakeholdery“ (Evropská unie, 2001 cit. dle Kunze, 2012, s. 15). Společenskou odpovědnost firem se pokouší charakterizovat i řada domácích odborníků, kteří se touto problematikou zabývají. Společenská odpovědnost firem je například definována jako: „Takové chování firem, kdy zohledňují potřeby svého vnitřního i vnějšího prostředí, aby obecně napomáhaly celkovému zlepšování stavu společnosti v rámci i nad rámec svého komerčního působení“ (Putnová, 2004 cit. dle Kunze, 2012, s. 16). Zavede-li firma principy společenské odpovědnosti, je nutnost zahrnout je i do firemních hodnot a podnikatelské strategie firmy (Kunz, 2012, s.16).

3.1 Tři pilíře CSR

Koncept společenské odpovědnosti firem vede k širšímu pohledu na podnikání a je tvořen třemi základními pilíři:

- Ekonomický (profit)
- sociální (people)
- environmentální (planet)

Přijímání konceptu společenské odpovědnosti se firma nesnaží jen o dosažení zisku, ale bere ohled na všechna 3P (*profit, people, planet*) (Trnková, 2004, Prskavcová, 2008 cit. dle Kunze, 2012, s. 16).

Ekonomická oblast

Hlavním cílem každého podnikání je dosažení zisku, a s tím spojené následné výdaje na společensky odpovědné aktivity firmy.

Do ekonomické oblasti se řadí etický kodex podniků, který upravuje chování zaměstnanců a zakazuje korupci. Dále jsou podniky vyzíváni k poskytování věrohodných informací o sobě, ať už pozitivních, nebo negativních, všem svým stakeholderům. Ekonomická oblast zahrnuje také vztahy se zákazníky, dodavateli a akcionáři. Pro dosažení zisku je potřeba zajistit spokojenost zákazníků a to tím, že firma bude nabízet kvalitní výrobky za přijatelnou cenu a snažit se o snížení počtu stížností a reklamací ze strany zákazníka. V případě dodavatelů jde o dlouholetou spolupráci. Ta se zaručí dodržováním dohodnutých podmínek a správné platební morálky, tzn. že nedojde ze strany firmy ke zpoždění plateb. Co se týče vztahů s akcionáři, je důležité dbát o jejich informovanost a sledovat jejich zájmy (Kunz, 2012, s. 21).

Sociální oblast

Sociální oblast se zaměřuje především na vztah firmy ke svým zaměstnancům a vytváření lepších pracovních podmínek. Podnikatelé si často neuvědomují, že ke správnému fungování firmy je potřeba spokojený zaměstnanec. Pokud se tímto heslem budou podniky řídit, zajistí si tím vyšší loajalitu zaměstnanců, vyšší výkonnost a vybudují si pověst dobrého zaměstnavatele. Příkladem vybudování lepších vztahů se zaměstnanci je zajistit, aby zaměstnanci měli šanci sladit svůj pracovní a osobní život tím, že zaměstnavatelé umožní pružnou pracovní dobu, práci z domova, či zajištění

snazšího začlenění vracejících se pracovníků. Další snahou zlepšení podmínek je rozvoj lidského kapitálu, tzn. zvyšování kvalifikace rozšiřujícím vzděláváním. Mezi vztahem firmy a zaměstnance je také velmi důležitý princip rovných pracovních podmínek. Nejedná se pouze o rovnost mezi muži a ženami, ale firma by měla přistupovat stejně ke každému ze zaměstnanců bez ohledu na pohlaví, věk, sexuální orientaci, národnost, zdravotní stav, nebo jeho víru. Firmy se k této problematice staví například sestavováním různorodých pracovních týmů, tím dochází k obohacování a růstu vzájemné tolerance mezi zaměstnanci (Kunz, 2012, s. 22-23).

Environmentální oblast

Problematice životního prostředí je věnována čím dál větší pozornost. To je způsobeno i vydáním mnoha environmentálních zákonů a nařízeních o chování firem. Společenskou odpovědnost vůči životnímu prostředí by firma měla uplatňovat jak uvnitř samotné firmy, tak i s ohledem na vnější prostředí. Firmy mohou ovlivňovat vnější prostředí hlučností, využíváním zdrojů, emisemi, odpady, dopravní zátěží, ale patří sem i zásah do vzhledu krajiny. Tyto nepříznivé dopady, které souvisejí s činností, by se firma měla snažit co nejvíce omezit a to tak, že vytvoří ekologickou politiku firmy. S tím souvisí zavedení šetrné výroby, snižování spotřeby energie a vody, nižší užití fosilních paliv, nebo využití alternativních obnovitelných zdrojů energie. Dále monitorování vlivu na životní prostředí a vyhodnocení environmentální výkonnosti firmy. Eliminaci dopadů lze řešit také investicí do ekologických technologií. Je to sice nákladnější varianta, ale může firmě zajistit lepší konkurenceschopnost. Environmentální oblast se netýká pouze výrobních firem, ale také nevýrobních, které se do společenské odpovědnosti vůči životnímu prostředí mohou zapojit prostřednictvím různých aktivit jako jsou například snižování spotřeby energie, vody nebo třídění odpadů (Kunz, 2012, s. 23-25).

3.2 Vývoj společenské odpovědnosti

Trend společenské odpovědnosti roste stále rychleji. Firmy si začínají uvědomovat, že klíčem k dlouhodobému úspěchu už není jen co největší ziskovost, ale také dobré chování vůči společnosti a přírodě. V rámci vývoje společenské odpovědnosti vznikly tři epochy:

Věk image

První epochou je věk image, která trvala od roku 1990 do roku 2000. Firmám šlo především o marketingový tah, ale nikoli o životní prostředí. V očích spotřebitelů měly firmy vypadat jako společensky odpovědné, ovšem ke změně v postupech a chování nedošlo. V roce 1992 se objevila zpráva o klamání veřejnosti, kterou vydala organizace Greenpeace, kde kritizovala některé společnosti, že zneužívaly ekologickou terminologii k vlastnímu prospěchu. I to ale některé společnosti nezastavilo a nadále vylepšovaly své image prostřednictvím společenské odpovědnosti (Jones, 2014, s.20-21).

Věk výhod

Věk výhod trval zhruba od roku 2000 do roku 2010. V tomto období se začínají ozývat nespokojení spotřebitelé, kteří prostřednictvím digitálních technologií přicházejí na klamání některých firem. Díky tomu se mnohé firmy začaly chovat zodpovědněji vůči společnosti tak, jak slíbily ve věku image a zajistit si tím konkurenční výhody nad ostatními firmami (Jones, 2014, s.21-22).

Věk škod

Věk škod se datuje od roku 2010 až dosud. Pokud věk image byl pouze o slibech společností ve vztahu k společenské odpovědnosti a věk výhod přinesl naplňování slibů některých firem, pak věk škod by měl znamenat úplné začlenění firem do ekologických a sociálních procesů. Napomohla k tomu směrnice o nefinančním reportingu, která nařizuje firmám podávat informace o environmentálních a sociálních otázkách. Pokud tak firmy neučiní, budou potrestány (Jones, 2014, s.22-24).

4 Nefinanční reporting ve vybraných podnicích

Společenská odpovědnost je v průběhu let stále větším tématem. Ochrana životního prostředí začíná být prioritou obyvatelstva a stále více lidí se zabývá aktivitami společností. Pro zainteresované strany, jako například pro investory, zákazníky, dodavatele, ale i zaměstnance, je důležité mít přehled o obchodním modelu, řízení společnosti, jaké si společnost vytyčila dlouhodobé cíle a jakým způsobem se snaží těchto cílů dosáhnout. Tento trend mohou společnosti využít jako příležitost a díky reportingu se odlišit od ostatních firem a získat tím větší konkurenceschopnost.

S rostoucím trendem začalo mnoho firem vykazovat nefinanční informace. Pro přehlednost těchto výkazů byla zavedena Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU o nefinančním reportingu a následně se směrnice promítla do české legislativy v podobě zákona č. 462/2016 Sb. pro velké podniky, jež jsou subjektem veřejného zájmu.

Zákon o účetnictví ukládá požadavky na sestavení nefinančních zpráv, kterých se společnosti musí držet. Proto je tato kapitola věnována analýze nefinančních zpráv vybraných podniků, kterými jsou:

- ČEZ, a.s.
- Philip Morris ČR, a.s.
- Komerční banka, a.s.
- T-Mobile Czech Republic, a.s.

Cílem je zjistit, zda jsou naplněny podmínky pro vykazování nefinančních informací podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU. Důležitým faktorem je také kvalita podávaných informací, proto je součástí kapitoly také analýza obsahu zpráv o udržitelnosti.

4.1 ČEZ, a.s.

Skupina ČEZ je energetické seskupení, které působí v mnoha zemích Evropské unie. Společnost ČEZ, a.s. (dále jen ČEZ) je největší výrobce elektřiny v České republice,

založená roku 1992 se sídlem v Praze. Zabývá se výrobou, distribucí a obchodem s elektřinou, výrobou tepelné energie a obchodem s plynem (ČEZ, a.s., 2022).

ČEZ splňuje všechna kritéria Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU pro velké podniky, které jsou zároveň subjektem veřejného zájmu, a proto má podnik povinnost vydávat nefinanční informace týkající se environmentálních, sociálních a zaměstnaneckých otázek, respektování lidských práv a boje proti korupci a úplatkářství. Firma vydává samostatné zprávy o udržitelném rozvoji, ve výroční zprávě je pouze zmíněno, že firma podporuje odpovědné chování vůči zaměstnancům, společnosti a životnímu prostředí, podporuje energetickou úspornost a nové technologie (ČEZ, a.s., 2017). Výroční zprávy i zprávy o udržitelném rozvoji jsou volně přístupné na webových stránkách www.cez.cz. Pro rychlejší přístup k informacím společnost na svých webových stránkách zveřejňuje také shrnutí a aktuální cíle k jednotlivým nefinančním otázkám.

Obchodní model společnosti ČEZ, a.s.

Společnosti Skupiny ČEZ těží uhlí, vyrábí elektřinu a následně s těmito komoditami obchodují. Všechny činnosti podniku se řídí přísnými etickými standardy a principy trvale udržitelného rozvoje, podporuje energetickou úspornost, uplatňuje nové technologie a vytváří vhodné prostředí pro profesní růst svých zaměstnanců (ČEZ, a.s., 2017).

První kapitola zpráv o udržitelnosti je věnována strategickým záměrům a činnostem, kterými se společnost ČEZ zabývá. Jedná se o podporu technického vzdělání, nebo podporu cestovního ruchu (ČEZ, a.s., 2017). Z pohledu tržeb, hospodářského výsledku a investic se společnost zaměřuje na činnosti v oblasti výroby elektřiny a tepla z jaderných a klasických zdrojů. Jednou z priorit je výroba elektřiny a tepla s vysokou spolehlivostí a efektivností, dále výroba s cílem minimalizovat dopad na klimatické změny a životní prostředí. Toho společnost chce dosáhnout těžbou energetického uhlí, které je určeno především pro vlastní potřebu elektráren. Velkým tématem je také výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů v souvislosti s trendem dekarbonizace. Podnik má za cíl postupnou přeměnu české energetiky k dlouhodobě udržitelným a bezemisním zdrojům (ČEZ, a.s., 2020). První zprávu o udržitelném rozvoji zveřejnila společnost

ČEZ v roce 2016 a představila 5 strategických cílů pro udržitelný rozvoj, které odrážejí strategii jejich podnikání a v ostatních letech se pouze doplňují. Těmito prioritami jsou:

- Zajistit udržitelný provoz (bezpečná a odpovědná firma)
- Být dobrým partnerem (pozitivní dopad na společnost)
- Umožnit transformaci energetiky (tvůrce nového energetického systému)
- Přinášet užitečná řešení zákazníkům (přinášet hodnotu zákazníkům)
- Nastartovat motor inovací (vyhledávaný zaměstnavatel a partner pro inovace)

(ČEZ, a.s., 2016)

Životní prostředí

Skupina ČEZ si je vědoma, že svou činností ovlivňuje životní prostředí, proto přispívá ke snížení dopadů z těžby, výroby a distribuce elektřiny, a to úpravou provozu, nebo investicemi do lepšího technického vybavení (ČEZ, a.s., 2017).

První strategickou prioritou je zajistit udržitelný provoz, tzn. být bezpečnou firmou a udržovat dlouhodobou šetrnost k životnímu prostředí. Jednou z činností je dlouhodobé zvyšování energetické účinnosti výroby elektřiny a tím snížení produkce CO₂ a snížení spotřeby primárních zdrojů. V roce 2016 vyrobila společnost pouze 7% elektrické energie z obnovitelných zdrojů, ale i to má zásadní vliv na šetrný přístup k životnímu prostředí. Dalším klíčovým faktorem je postoj k emisím, kdy společnost aplikuje systém ochrany životního prostředí, který má za úkol sledování emisí a vyhodnocování rizik spojených s dopady na životní prostředí. Společnost se také zavázala snížit uhlíkovou stopu a snížit emise v České republice o 46 % a to od roku 2001 do roku 2020 (ČEZ, a.s., 2017), to se v roce 2020 podařilo naplnit a společnost uvádí, že dosáhla poklesu emisí o 54 % (ČEZ, a.s., 2020). Dlouhodobým cílem v oblasti emisí je do roku 2050 snížit emise na nulu (ČEZ, a.s., 2017).

Skupina ČEZ se hlásí k udržitelnému chování také v oblasti vodního hospodářství, neboť voda je po palivu nejdůležitější surovinou při výrobě elektrické energie. Jednou z činností je recyklace a opětovné využití povrchové vody. Odebraná povrchová voda je využita pro průtočné chlazení a navrácena zpět do řeky. Společnost se také snaží snížit spotřebu pitné vody, to ovšem nebylo naplněno a spotřeba pitné vody v roce 2020

vzrostla o 3 % z důvodu nárůstu prodeje teplé užitkové vody, která se připravuje právě z pitné vody (ČEZ, a.s., 2020).

V souvislosti s dopady na životní prostředí se Skupina ČEZ zaměřuje také na ochranu ptactva před úrazy elektrickým proudem na sloupech a vodičích nainstalovanými bezpečnými konzolami na elektrickém vedení. (ČEZ, a.s., 2017). Dále pak běžnými aktivitami jako je šetrný tisk a odpovědným nakládáním s odpady (ČEZ, a.s., 2020).

Sociální oblast

V rámci upevňování dobrých sousedských vztahů s místními komunitami společnost každý rok finančně podporuje různé projekty. Celkový objem finančních darů v roce 2020 činil 397 milionů korun. Nejdůležitějším aspektem v oblasti dárcovství je firemní nadace „Nadace ČEZ“, která se řadí mezi nejvýznamnější v České republice, kdy od svého založení v roce 2002 podpořila celkem 12 583 projektů celkovou částkou 2,9 miliard korun. Nadační příspěvky mají podporovat péči o zdraví, výzkum a vývoj, vzdělání, sportovní aktivity, nebo životní prostředí. Společnost ČEZ reportuje v rámci Nadace ČEZ tyto aktivity:

- Oranžové hřiště-vznikají nová místa pro hraní a sport
- Oranžový přechod-zvýšení bezpečnosti pro chodce
- Stromy-sázení stromů a zeleně pro zlepšení životního prostředí
- Mobilní aplikace EPP-Pomáhej pohybem-uživatel aplikace svým pohybem podporuje jím vybrané projekty
- Oranžová učebna-podporování škol prostřednictvím moderních pomůcek

Společnost jednotlivé aktivity dále popisuje a reportuje, jak celá aktivita probíhala a jaké vznikly společnosti náklady na její realizaci (ČEZ, a.s., 2020).

Zaměstnanecké otázky

Problematicke zaměstnaneckých otázek se společnost zabývá v kapitole „Jsme odpovědný zaměstnavatel“. Úvodem této kapitoly se společnost věnuje strukturou zaměstnanců. Za rok 2017 reportují větší nárůst mladých zaměstnanců, a to z 10 % na 11,9 % (ČEZ, a.s., 2017, s. 63), avšak tento podíl zaměstnanců vzrostl v roce 2020 až na 30,2 % (ČEZ, a.s., 2020, s. 112). Uvádějí také nárůst počtu zaměstnaných žen z 20,9 % na 21,4 % v roce 2017 (ČEZ, a.s., 2017, s. 63) a v průběhu let se počet zaměstnaných

žen ve společnosti rapidně nezměnil, dokonce v roce 2020 reportují opět 21,4 % žen mezi zaměstnanci (ČEZ, a.s., 2020, s. 112).

Společnost ČEZ dbá na bezpečnost svých zaměstnanců, a to prostřednictvím nehořlavých montérek pro své techniky. Dále nabízí školení a vzdělání svým zaměstnancům a benefity, které jsou poskytovány bez vazby na formu pracovního poměru (ČEZ, a.s., 2020).

Velkým projektem je spolupráce s některými středními a vysokými školami. Společnost podporuje hlavně školy, které poskytují technické vzdělání. ČEZ se realizuje v řadě besed, přednášek, ale také organizuje programy, například program „Šance pro technika“ zaměřený na studenty závěrečných ročníků průmyslových škol, kdy se v roce 2017 podařilo získat 9 nových specialistů, kteří jsou připravováni na pozici operátora v jaderných elektrárnách (ČEZ, a.s., 2017, s. 67).

Společnost zastává nulovou diskriminaci a ujišťuje, že součástí managementu společnosti jsou opatření na poskytování rovných příležitostí a akceptuje rozdíly mezi lidmi, ať už s ohledem na věk a pohlaví, tak s ohledem na zdravotní způsobilost, sexuální orientaci, vzdělání, politickou příslušnost, náboženské vyznání, nebo etnickou příslušnost (ČEZ, a.s., 2020).

Lidská práva, boj proti korupci a úplatkářství

Tématům dodržování lidských práv, boji proti korupci a úplatkářství se společnost věnuje ve zprávách o udržitelnosti. Podle společnosti ČEZ mezi lidská práva patří odmítnutí nucené práce, zákaz dětské práce, respektování rozmanitosti, právo na svobodu odborového sdružování, nebo právo na spravedlivé pracovní podmínky. Společnost má za cíl patřit mezi nejatraktivnější zaměstnavatele, proto je pro ně důležité sledovat míru spokojenosti svých zaměstnanců a následně jim vycházet vstříc (ČEZ, a.s., 2020, s. 112).

Všichni zaměstnanci se povinně seznamují s politikou etického chování neboli „Etickým kodexem“ a jejich znalosti jsou průběžně ověřovány. Etická pravidla zahrnují celou oblast etického chování s důrazem na protikorupční systém a úplatkářství (ČEZ, a.s., 2020, s. 29).

4.1.1 Hodnocení nefinančního reportingu ČEZ a.s.

Společnost ČEZ a.s. zvolila pro zveřejňování nefinančních informací pro rok 2016, 2017, 2018, 2019 a rok 2020 formu samostatné zprávy, jež je věnována především oblasti nefinančního podnikání. Zprávy jsou dostupné na webových stránkách www.cez.cz v záložce „Pro investory“ v podkategorii „Zprávy o udržitelném rozvoji“. Společnost si je vědoma podmínek pro vypracování samostatných zpráv, proto samostatné zprávy zveřejňuje na internetových stránkách do 6 měsíců od rozvahového dne a v každé výroční zprávě je uveden odkaz na zprávu o udržitelnosti pro tentýž rok. Zprávy od roku 2017 jsou zpracovávány podle metodiky GRI a jsou rozšířené o ukazatele z oblasti energetiky a těžby, jež jsou předmětem podnikání.

Zprávy o udržitelném rozvoji Skupiny ČEZ jsou kvalitně zpracovány jak po vizuální stránce, tak po té obsahové. Obsah zpráv je zpracován detailně. Součástí obsahu je pět základních priorit v podnikání a ty jsou členěny do podkapitol, které výstižně popisují obsah dané kapitoly.

Od roku 2017 společnost v samostatných zprávách o udržitelném rozvoji naplňuje požadavky Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU o nefinančním reportingu a její transpozice do české legislativy, tedy vychází ze zákona č. 462/2016 Sb. a splňuje požadavky reportování o životním prostředí, sociálních a zaměstnaneckých otázkách, respektování lidských práv a boji proti korupci a úplatkářství podle § 32g tohoto zákona, který v odstavci 1 a 2 upravuje základní oblasti a strukturu nefinančních informací. Zprávy nejprve obsahují obchodní model společnosti, kde popisuje svou činnost, řízení a správu Skupiny ČEZ a definuje své poslání a cíle, a dále se společnost věnuje jednotlivým otázkám. Ke každé problematice uvádí popis opatření a výsledků, kterých bylo dosaženo po zavedení jednotlivých opatření. Obsah zpráv o udržitelnosti rovněž splňuje požadavek vyplývající ze zákona o popisu hlavních rizik souvisejících s činností společnosti a klíčových ukazatelů.

Zprávy o udržitelnosti Skupiny ČEZ poskytují nefinanční informace v souladu s hlavními zásadami vyplývajícími z dokumentu vydaným Evropskou komisí „Pokyny pro vypracování nefinančních informací“, kterými jsou:

- *Uvádět významné informace*
- *Objektivnost a srozumitelnost*

- *Komplexnost, ale stručnost*
- *Orientace na budoucnost*
- *Zaměření na zúčastněné strany*
- *Konzistentnost, soudržnost*

Společnost uvádí informace o kladném, ale i záporném dopadu své činnosti a klade důraz na nejzávažnější problémy, které při podnikání mohou být způsobeny. Co se týče stručnosti, společnost uvádí důležité informace a dodržuje předepsané požadavky, nicméně rozsah zpráv se v průběhu let zvyšuje, je to dáno zvyšujícími se opatřeními a růstem činností, které přímo nesouvisí s podnikáním, například charitativní programy. Společnost ČEZ si v jednotlivých otázkách nefinančních informací stanovuje základní cíle podle metody SMART, tzn. konkrétní, měřitelný, dosažitelný, realistický a časově ohraničený. Součástí zpráv je také porovnání s minulými léty, čeho společnost dosáhla, zda splnila veškeré stanovené cíle a pokud ne, uvádí důvod, proč nebylo cílů dosaženo. Ve zprávách se objevují informace o zúčastněných stranách, a to konkrétně o dodavatelích, investorech a odběratelích. Tyto informace jsou součástí kapitoly „Správa a řízení Skupiny ČEZ“ v podkapitole „Vztahy s komunitami“. Za velmi důležité společnost považuje i dobré vztahy se svými zákazníky, proto se problematice zákazníků věnuje v samostatné kapitole „Přinášet užitečná řešení zákazníkům“.

4.2 Philip Morris ČR, a.s.

Philip Morris ČR, a.s. (dále jen Philip Morris) je dceřiná společnost Philip Morris International a v současnosti největším výrobcem a prodejcem tabákových výrobků v České republice. Zároveň je společnost vlastníkem 99 % obchodního podílu ve společnosti Philip Morris Slovakia s.r.o. (Philip Morris ČR, a.s., 2022). V České republice společnost Philip Morris působí od roku 1992, na Slovensku od roku 1993 a společně zaměstnávají přes 1000 zaměstnanců (Philip Morris ČR, a.s., 2020).

Podnik má povinnost ve svých výročních zprávách uvádět nefinanční informace o své činnosti. Na oficiálních webových stránkách společnosti Philip Morris jsou zveřejněny samostatné zprávy o udržitelnosti za rok 2017, 2018, 2019 a 2020. Zprávy z roku 2017 a 2018 nejsou zaměřeny na dceřinou společnost v České republice, ale jsou vydány

mateřskou společností Philip Morris International. Environmentální informace společnost zveřejnila v krátkém přehledu už ve výroční zprávě z roku 2016. Dále jsou pro přehled činností zveřejněny krátké samostatné zprávy „Kouření a zdraví“, kde se zabývá škodlivostí kouření na lidský organismus a látkami obsaženými v cigaretách a „Zpráva o vodě“, kde se zabývá správným hospodařením s vodou a spotřebou. Úvodem zprávy z roku 2019 je upozornění týkající se očekávání do budoucna, které se může oproti skutečnosti lišit z důvodu existence rizik a nepřesných předpokladů. Podnik upozorňuje na vyloučení strategie týkající se odpovědného pěstování tabáku v České republice, protože se zde tabák nepěstuje (Philip Morris ČR, a.s., 2019).

V poslední zprávě za rok 2020 se vyskytuje stručný obsah, který člení zprávu na 9 základních kapitol: o nás, úvodní slovo, regulace tabákových výrobků, ekonomický dopad našeho podnikání, udržitelný rozvoj a 4 strategické pilíře, které jsou dále popsány v kapitole „Obchodní model společnosti Philip Morris ČR, a.s. (Philip Morris ČR, a.s., 2020). Členění do podkapitol v obsahu není uvedeno,

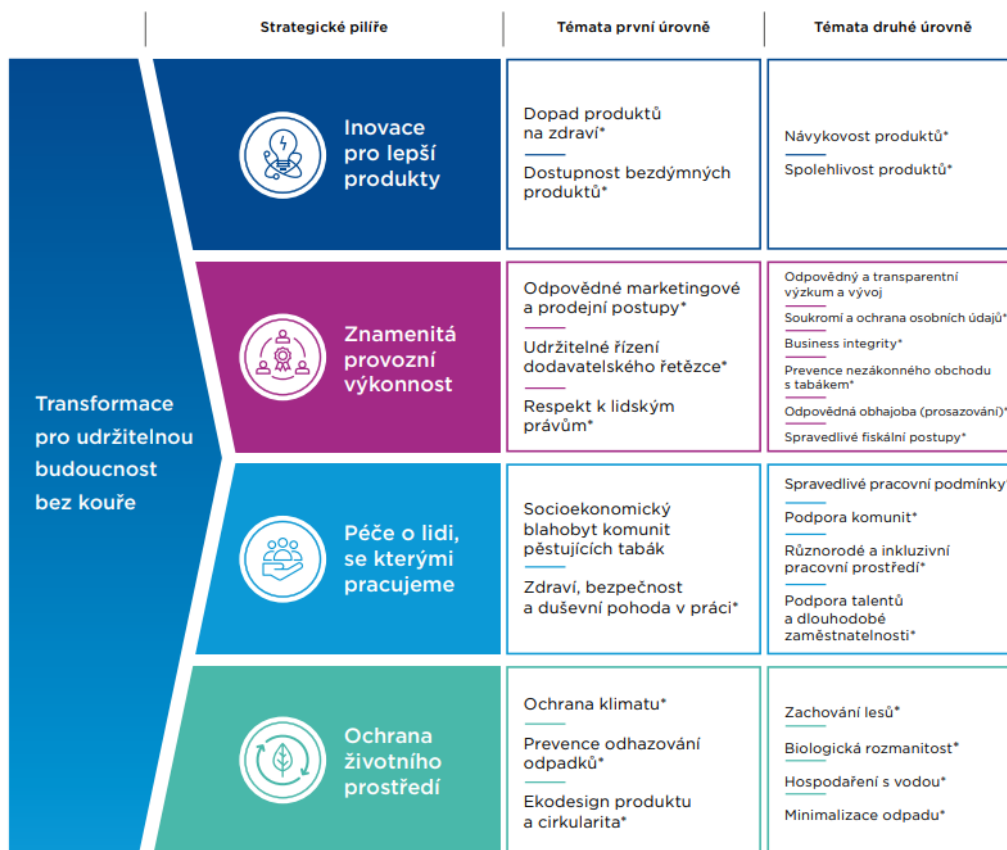
Obchodní model společnosti Philip Morris ČR, a.s.

Společnost Philip Morris vlastní jeden výrobní závod v Kutné Hoře, kde je zároveň umístěno sídlo celé společnosti. V Praze se nachází vlastní ředitelství a několik poboček, kde působí zaměstnanci na pozici obchodních zástupců a jsou v přímém kontaktu se zákazníky. Philip Morris nabízí 3 skupiny produktů. Prvním z nich jsou bezdýmné tabákové produkty, na které se společnost čím dál častěji zaměřuje při své podnikatelské činnosti. Dále nabízí globální a lokální značky cigaret, které jsou zastoupené jak na českém, tak slovenském trhu. V roce 2020 se společnost nově zaměřila na prodej globálních značek elektronických cigaret na českém trhu. Philip Morris uvádí, že velký podíl výroby v Kutné Hoře je určen na vývoz, přesněji 88 % z celkové výroby a celková hodnota vývozu za rok 2020 byla přes 21 mld. Kč (Philip Morris ČR, a.s., 2020).

Prioritním cílem společnosti je budoucnost bez kouře, a tím snížení rizika vzniku závažných onemocnění u dospělých kuřáků. Proto Philip Morris přistupuje pozitivně k regulaci tabákových výrobků a výrobků obsahující nikotin. Díky vývoji v oblasti technologií a vědy se společnost může posunout v nahrazování klasických cigaret méně škodlivými alternativami bez kouře.

Společnost Philip Morris si je vědoma, že soustředit pozornost pouze na akcionáře není přijatelná strategie, proto považuje za důležité vytvářet hodnoty pro více skupin stakeholderů (zaměstnanci, zákazníci, dodavatelé a komunity) a představila strategii čtyř pilířů: (Philip Morris ČR, a.s., 2020)

Obr. 1 Strategický rámec a 4 hlavní pilíře

Zdroj: Philip Morris ČR, a.s. (2020)

Životní prostředí

V roce 2022 by měl nabýt účinnosti zákon o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí. Zákon se týká i společnosti Philip Morris ČR, a.s., a to v oblasti tabákových výrobků s filtrem. Budou zavedeny požadavky na označování balení výrobků, dále se budou od výrobců vyžadovat náklady spojené s čištěním a sběrem tabákových výrobků a náklady spojené se zvyšováním informovanosti o nakládání s cigaretovými nedopalky (Philip Morris ČR, a.s., 2020).

Od roku 2018 také společnost zavádí integrovaný výrobní systém OPEN+, který odhaluje kořenové příčiny poruchy výrobního zařízení, rizika nebo možné kvalitativní

defekty. Cílem by mělo být dosáhnout nulových ztrát ve výrobě a přispět tím nejen ke zvýšení bezpečnosti práce, ale také ke snižování spotřeby surovin, energie a množství odpadů z výroby (Philip Morris ČR, a.s., 2020).

S kutnohorským závodem je spojena největší spotřeba energie, proto jsou zaměstnanci pravidelně školeni, aby nedocházelo ke zbytečnému úniku energie, zvláště v prostorech s tabákem, které musí být klimatizovány. Aby společnost snížila spotřebu energie a emisí CO₂, realizovala například projekt výměny opotřebovaného čpavkového chladicího zařízení za nové, zdokonalení systému ochlazování vody nebo projekt snižování úniku v systému stlačeného vzduchu (Philip Morris ČR, a.s., 2020).

Sociální oblast

Velký společenský a ekonomický problém je boj s nelegálním prodejem tabákových výrobků v ČR, a proto byl začleněn do podnikového programu pro trvalou udržitelnost. Téma nelegálního prodeje podnik řeší kontrolou dodavatelských a odběratelských řetězců. V roce 2019 byl v celé Evropské unii zaveden systém, který měl pomocí unikátního kódu zamezit nelegálnímu prodeji a zajistit sledovatelnost tabákových výrobků. Tento systém společnost implementovala do podnikové strategie v celém rozsahu, nicméně v obdobné podobě byl tento systém dobrovolně zaveden již pár let předtím (Philip Morris ČR, a.s., 2019).

Velkým tématem v tabákovém průmyslu je zvyšující se počet kuřáků. Společnost Philip Morris se domnívá, že lidé by měli mít možnost volby méně škodlivé alternativy k cigaretám, proto se rozhodla investovat finanční a lidské zdroje do vývoje lepších alternativ. To souvisí s dlouhodobým cílem společnosti „Vytváříme budoucnost bez kouře“ a od roku 2008 společnost Philip Morris International investovala více než 7 miliard amerických dolarů do vývoje bezdýmných produktů jako například produkt IQOS, který snižuje množství vdechovaných škodlivých chemických látek až o 95 % ve srovnání s cigaretami (Philip Morris ČR, a.s., 2019). Alternativy bez kouře mají za úkol snížit rizika vážných onemocnění způsobené kouřením (Philip Morris ČR, a.s., 2020).

Zaměstnanecké otázky

Problematika zaměstnaneckých otázek je popsána v kapitole „Péče o lidi, se kterými pracujeme“. Společnost dbá na vytvoření bezpečného, spravedlivého a různorodého pracovního prostředí pro své zaměstnance. Philip Morris také své zaměstnance aktivně

zapojuje do programů na ochranu životního prostředí, a to například tříděním odpadu a pravidelně jsou o této skutečnosti informováni. Dále jsou pro obchodní zástupce značky IQOS konány školení, aby zákazníkům předali aktuální a přesné informace (Philip Morris ČR, a.s., 2020).

Philip Morris byla první firmou v České republice, která získala v roce 2018 certifikát platové rovnosti. Certifikát si firma zasloužila díky rovnému odměňování mužů a žen na stejných pracovních pozicích. Od roku 2019 je společnost také členem Charty diverzity, kde spolu s dalšími zapojenými firmami spolupracují na rozvíjení tolerantního pracovního prostředí, to znamená, že firmy navazují pracovní poměr bez ohledu na věk, náboženství, pohlaví, zdravotní stav či sexuální orientaci (Philip Morris ČR, a.s., 2020).

Philip Morris je kromě toho i první firmou v České republice se statutem „Smoke-Free Culture“ od roku 2019, který získala při naplňování cílů v oblasti vytváření zdravější společnosti díky realizaci nekuřáckého pracovního prostředí (Philip Morris ČR, a.s., 2020).

Lidská práva, boj proti korupci a úplatkářství

Pravidla, která se vztahují na všechny zaměstnance, jsou obsažena v Etickém kodexu podniku. Opatření pro zmírnění rizika v oblasti lidských práv je zavedení kontrolních mechanismů v rámci procesů a postupů společnosti. Pro zvýšení povědomí o dodržování lidských práv mezi zaměstnanci byla v roce 2020 spuštěna verze e-learningu, která zaměstnancům poskytuje informace týkající se rizik v oblasti lidských práv (Philip Morris ČR, a.s., 2020).

4.2.1 Hodnocení nefinančního reportingu Philip Morris ČR, a.s.

Philip Morris ČR, a.s. zveřejňuje samostatné zprávy o udržitelnosti na svých internetových stránkách www.pmi.com v záložce „Pro akcionáře“ v sekci „Zprávy o udržitelnosti“. Společnost Philip Morris akceptuje podmínky zákona č. 462/2016 Sb., a proto zveřejňuje na svých internetových stránkách samostatné zprávy o udržitelnosti do 6 měsíců od rozvahového dne a ve výročních zprávách o této skutečnosti informuje. Výroční zpráva ovšem neobsahuje odkaz na zprávu o udržitelnosti, nabízí pouze adresu webové stránky společnosti. Philip Morris ČR ve zprávě také neuvádí, jaký mezinárodní nástroj a standard byl při sestavování samostatných zpráv použit.

Zprávy jsou kvalitně zpracovány, design je jednoduchý, obsah zpráv přehledný a srozumitelný. Obsah zahrnuje pouze hlavní kapitoly zprávy o udržitelnosti, které jsou (Philip Morris ČR, a.s., 2020):

- O nás
- Úvodní slovo
- Regulace tabákových výrobků
- Ekonomický dopad našeho podnikání
- Udržitelný rozvoj
 1. Inovace pro lepší produkty
 2. Znameníta provozní výkonnost
 3. Péče o lidi, se kterými pracujeme
 4. Ochrana životního prostředí

Philip Morris naplňuje požadavky Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU o nefinančním reportingu a její transpozice do české legislativy, přestože ve zprávě o udržitelnosti tato informace zcela chybí. Nefinanční informace splňují podmínku uvádění informací v rozsahu potřebném pro pochopení vývoje společnosti, její výkonnosti a dopadů její činnosti, a to alespoň v otázkách životního prostředí, sociálních a zaměstnaneckých otázek, respektování lidských práv a boje proti korupci a úplatkářství. Zprávy rovněž obsahují popis obchodního modelu, popis opatření, která společnost uplatňuje a následných výsledků těchto opatření, hlavní rizika související s jednotlivými otázkami a nefinanční klíčové ukazatele výkonnosti.

Zprávy o udržitelnosti Philip Morris ČR, a.s. zveřejňují samostatné zprávy v souladu s hlavními zásadami vyplývajícími z dokumentu vydaným Evropskou komisí „Pokyny pro vypracování nefinančních informací“. Společnost se orientuje na budoucnost v rámci cíle „Budoucnost bez kouře“, který považuje za nejvýznamnější a dlouhodobý cíl společnosti. Jiné cíle zaměřené na budoucnost si společnost nestanovila, a proto není schopná vyhodnotit splnění těchto cílů. Zprávy naopak obsahují porovnání ukazatelů a výsledků činnosti s minulými lety. Součástí zpráv jsou též informace o zainteresovaných stranách, zejména skupin zaměstnanců a zákazníků.

4.3 Komerční banka, a.s.

Komerční banka, a.s., (dále jen „Komerční banka“) je uvedena na trh jako mateřská společnost Skupiny KB se sídlem v Praze. Jako bankovní instituce působí na českém kapitálovém trhu a je z většiny vlastněná francouzskou skupinou Société Générale. Komerční banka byla založena v roce 1990, nejprve jako státní instituce, o dva roky později byla transformovaná na akciovou společnost. Kromě služeb v oblasti retailového, podnikového a investičního bankovníctví společnost nabízí též specializované služby, jako jsou penzijní připojištění, stavební spoření, spotřebitelské úvěry, leasing a pojištění (Komerční banka, a.s., 2020a).

Komerční banka splňuje veškerá kritéria zákona č. 462/2016 Sb., proto má povinnost vydávat ve svých výročních zprávách nebo formou samostatné zprávy ne finanční informace podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU a podle její transpozice do české legislativy.

Na internetových stránkách Komerční banky jsou dostupné samostatné zprávy o ne finančním reportingu za rok 2017, 2018, 2019 a 2020, avšak pro společnost není poskytování ne finančních informací novinkou. Publikované zprávy z minulých let již obsahovaly informace potřebné k pochopení vývoje a výkonnosti podniku a dopadů její činnosti jak ve finanční, tak v environmentální oblasti (Komerční banka, a.s., 2020).

Komerční banka ve svých samostatných zprávách o udržitelnosti zveřejňuje informace o obchodním modelu společnosti, životním prostředí, sociálních a zaměstnaneckých otázkách, lidských právech, boji proti korupci a úplatkářství.

Obchodní model společnosti Komerční banka, a.s.

V roce 2020 Komerční banka představila poslání *„Klientům přinášíme odpovědná a inovativní finanční řešení, díky kterým společně vytváříme lepší a udržitelnou budoucnost“*, které má pomoci zapsat se do povědomí klientů jako banka, která svou vstřícností, odpovědností a smyslem pro udržitelnost napomáhá k osobnímu i obchodnímu rozvoji (Komerční banka, a.s., 2020).

Nefinanční reporty Komerční banky se odvíjí od šesti základních pilířů, které byly představeny již ve zprávě za rok 2017 a odrážejí odpovědný přístup a udržitelný rozvoj podniku. Tyto pilíře jsou (Komerční banka, a.s., 2017):

Obr. 2 Šest pilířů odpovědného podnikání

Zdroj: Komerční banka, a.s. (2017)

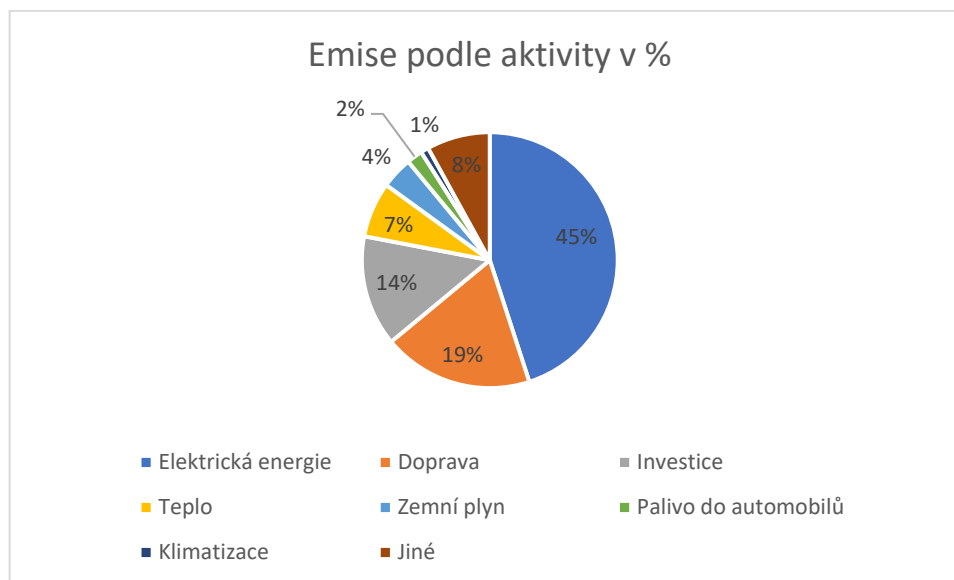
Jako banka společnost ovlivňuje své okolí dvěma způsoby a to tím, jak banka sama hospodaří se zdroji a jedná se zainteresovanými stranami, ale také tím, jaké projekty finančně podporuje. Své aktivity si Komerční banka roztřídila na cíle a podcíle, tím společnost dokáže konkrétněji měřit své úsilí při naplňování těchto cílů (Komerční banka, a.s., 2020, s. 11).

Životní prostředí

Rok 2017 byl oproti roku 2020 velmi slabý v oblasti opatření na ochranu životního prostředí. Společnost reportovala o snížení spotřeby energie, kde Komerční banka přispěla k úspoře energie výměnou osvětlení ve 28 pobočkách na energeticky úspornější LED žárovky, které ušetřily zhruba 800 tis. Kč v nákladech společnosti. Dále se společnosti daří snižovat emise CO₂, jak spotřebou energií, tak služebními cestami zaměstnanců. Za aktivitu, spojenou se snížením emisí prostřednictvím služebních cest, se považuje nákup elektromobilů s šetrnějším přístupem k životnímu prostředí, který má společnost během dalších let uskutečnit (Komerční banka, a.s., 2017).

Rok 2020 nebyl výjimkou a dále se nesl v duchu snižování emisí CO₂ a společnost si stanovila významný a dlouhodobý cíl, a to dosáhnout uhlíkové neutrality do roku 2026. Ve výroční zprávě jsou uvedeny aktivity, kterých se opatření na snižování uhlíkové stopy bude dotýkat, zároveň jsou zveřejněny i podíly na znečišťování u každé z aktivit (Komerční banka, a.s., 2020).

Obr. 3 Emise podle aktivity v %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Komerční banka, a.s. (2020)

V roce 2019 byl zahájen projekt „Enectiva“, jenž má za úkol porovnávat údaje o spotřebách energií s technickými parametry, software následně vyhodnotí údaje a předá společnosti hodnoty, kterých by mělo být dosaženo (Komerční banka, a.s., 2020).

Dalšími aktivitami, kterými se společnost zabývá v rámci ochrany životního prostředí jsou (Komerční banka, a.s., 2020):

- Omezení spotřeby vody
- Množství vyprodukovaného odpadu a následné třídění
- Omezení tištěných dokumentů

Sociální oblast

Hlavním posláním Komerční banky je sponzoring a charita. Každý rok společnost podporuje řadu projektů, například z oblasti kultury, kde největším projektem je spolupráce s Národní galerií v Praze. V rámci spolupráce s Národní galerií nabízí

zlevněné vstupné pro mládež a studenty do 26 let. Rovněž zlevňuje vstupné na každoroční hudební festival Rock for People pro své klienty. Partnerství tvoří též s pražskou zoologickou zahradou a díky dlouholetému spojení se v roce 2020 Komerční banka podílela na ochraně zubra evropského. V roce 2020 společnost zmiňuje obnovení dávného partnerství se Zoo Ostrava.

Za největší úspěch považuje založení „Nadace Jistota“, kde hlavním posláním je pomáhat rozvoji občanské společnosti, vzdělávání a začleňování jedinců do společnosti. Od roku 2017 se činnosti Nadace opírají o 5 základních pilířů (Komerční banka, a.s., 2017):

- Pomoc dětem
- Pomoc sociálně handicapovaným
- Pomoc zdravotně postiženým
- Posílit kvalitu života seniorům
- Hospicová péče

Komerční banka reportuje celkovou částku na projekty z Nadace Jistota přesahující 11 milionů korun. Navíc mají zaměstnanci Komerční banky každý rok možnost využít pracovní volno s náhradou mzdy na den, kdy se aktivně věnují pomoci v neziskových organizacích (Komerční banka, a.s., 2020).

Zaměstnanecké otázky

Informace o přístupu k zaměstnancům se v samostatné zprávě o udržitelnosti Komerční banky nachází v kapitole „Odpovědný zaměstnavatel“. Strategickou vizí společnosti je vytvářet inspirativní prostředí, kde se lidé chtějí vyvíjet a být úspěšní. Základ firemní kultury tvoří čtyři základní principy chování zaměstnanců: týmový duch, odpovědnost, zaujetí a inspirace (Komerční banka, a.s., 2020).

Součástí zprávy jsou grafy, které znázorňují věkovou strukturu zaměstnanců, počet zaměstnanců s různou pracovní smlouvou, kvalifikaci zaměstnanců, počet zaměstnanců na mateřské nebo rodičovské dovolené, počet zdravotně postižených zaměstnanců, popřípadě míru nemocnosti. Dále společnost vykazuje podíl zaměstnaných mužů a žen. Ten byl v roce 2020 v poměru mužů a žen 324:588 z celkového počtu zaměstnanců (Komerční banka, a.s., 2020).

Komerční banka respektuje lidská a sociální práva svých zaměstnanců, a proto podporují ty, kteří se ocitnou v těžké životní situaci. Podporu realizuje flexibilní pracovní dobou, možností práce z domova, snížením pracovního závazku, nebo neplaceným volnem. Společnost rovněž dbá na zdraví a bezpečnost svých zaměstnanců (Komerční banka, a.s., 2020).

Lidská práva, boj proti korupci a úplatkářství

Problematika lidských práv, boje proti korupci a úplatkářství je obsažena v kapitole „Etika a odpovědné podnikání“. Veškeré interní závazky Komerční banky jsou zpracovány v Kodexu chování a zahrnuje netoleranci diskriminace, nakládání s důvěrnými informacemi a chování v oblasti obchodování. Dále společnost informuje o nulové toleranci vůči korupci. Protikorupční opatření se vztahuje jak na samotné aktivity Komerční banky, tak na její zaměstnance a třetí strany. Všechny tyto zásady a pravidla jsou součástí vzdělávacího systému všech zaměstnanců a jsou k dodržování těchto pravidel vázání smluvními doložkami.

4.3.1 Hodnocení nefinančního reportingu Komerční banka, a.s.

Komerční banka, a.s. splňuje veškerá kritéria Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU pro velké podniky, jež jsou subjektem veřejného zájmu a musí dle zákona č. 462/2016 Sb. povinně zveřejňovat nefinanční informace týkající se životního prostředí, sociálních a zaměstnaneckých otázek, respektování lidských práv, boje proti korupci a úplatkářství. Komerční banka si zvolila možnost zveřejňování samostatných zpráv, které jsou k dispozici na internetových stránkách www.kb.cz v záložce „Pro investory“, dále „Výkazy a výsledky“ v sekci „Nefinanční reporting“. Výroční zprávy obsahují zmínku o existenci samostatné zprávy o udržitelnosti, navíc jsou součástí výročních zpráv obecné nefinanční informace, které taktéž odkazují na určitou zprávu o udržitelnosti.

Jak již bylo zmíněno, Komerční banka se zabývala vydáváním nefinančních informací již před rokem 2017, konkrétně byla první zpráva vytvořena v roce 2015, avšak až od roku 2017 byl report vydán podle Zákona o účetnictví. S využitím GRI ukazatelů byla vydána první zpráva za rok 2019.

Nefinanční reporty jsou velmi přehledné a je snadné se v nich orientovat. Každá oblast, která musí být podle Zákona o účetnictví zpracována, má svou kapitolu. Komerční banka také zveřejňuje informace týkající se obchodního modelu, hlavních rizik a dopadů činnosti společnosti a následné opatření na minimalizaci škod způsobené podnikáním. Zprávy jsou rozšířené o grafy popisující změny ve struktuře zaměstnanců v průběhu let a ukazatele výkonnosti podniku, zejména ve spokojenosti zákazníků, které vnímá jako základ pro udržitelný růst společnosti.

Nefinanční reporty Komerční banky respektují hlavní zásady vyplývající z dokumentu vydaným Evropskou komisí „Pokyny pro vypracování nefinančních informací“, proto zveřejňují nefinanční informace v souladu s těmito pravidly:

- *Uvádět významné informace*
- *Objektivnost a srozumitelnost*
- *Komplexnost, ale stručnost*
- *Orientace na budoucnost*
- *Zaměření na zúčastněné strany*
- *Konzistentnost, soudržnost*

Na začátku zprávy se společnost zabývá zainteresovanými stranami a komunikací s nimi. Mezi zainteresované strany Komerční banka řadí klienty, zaměstnance, investory, dodavatele, Českou bankovní asociaci, regulační orgány, ratingové agentury a nevládní a neziskové organizace. Komerční banka uvádí, jak často s jednotlivými stakeholders komunikuje, a co je předmětem jednání mezi nimi.

4.4 T-Mobile Czech Republic, a.s.

T-Mobile Czech Republic, a.s. (dále jen „T-Mobile“) je akciová společnost se sídlem v Praze, založená v roce 1996. Řadí se mezi největší operátory v České republice a neustále rozšiřuje svou infrastrukturu. Společnost je poskytovatelem mobilních služeb pro více než 6 milionu zákazníků a provozuje více než 1 042 5G vysílačů s cílem naplnit svou dlouhodobou vizi „Propojená země“ (T-Mobile, a.s., 2022). Hlavním předmětem podnikání je provoz veřejné mobilní i pevné komunikační sítě, poskytování mobilní a pevné komunikační služby a šíření televizního signálu (T-Mobile, a.s., 2020).

T-Mobile má povinnost vydávat nefinanční informace v základních otázkách životního prostředí, sociálních a zaměstnaneckých otázkách, respektování lidských práv, boji proti korupci a úplatkářství, jelikož splňuje veškerá kritéria Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU a její implementace do české legislativy v podobě zákona č. 462/2016 Sb. pro velké podniky, jejichž podnikatelský záměr je subjektem veřejného zájmu.

Společnost T-Mobile se rozhodla pro zveřejňování nefinančních informací v souhrnném dokumentu spolu s ostatními finančními ukazateli a vytváří tak souhrnné Výroční zprávy společnosti T-Mobile.

První zmínka o společensky odpovědném chování je obsažena již ve výroční zprávě za rok 2004. V Kapitole „Budujeme společensky odpovědnou firmu“ společnost informuje o aktivitách zejména v oblasti podpory charitativních a neziskových projektů (T-Mobile, a.s., 2004).

V rámci dodržení podmínek stanovených zákonem č. 462/2016 Sb. jsou nyní uvedeny základní oblasti nefinančního reportingu.

Obchodní model společnosti T-Mobile Czech Republic, a.s.

Obchodní model popisuje základní principy podnikání společnosti T-Mobile. Tyto principy shrnuje na začátku výročních zpráv úvodní slovo generálního ředitele. Úvodním slovem generální ředitel shrnuje nejdůležitější aktivity a rizika společnosti. V rámci životního prostředí informuje o výskytu těchto informací v kapitole „Zpráva představenstva o podnikatelské činnosti a stavu majetku“ (T-Mobile, a.s., 2020).

Rok 2020 byl zaměřen na budování plně digitálního Česka. Pro společnost tento záměr byl v roce 2020 velmi důležitý vzhledem k pandemické situaci, kam společnost soustředila svou pomoc a investovala v řádu milionů korun do domácností, firem, ale i do státních podniků. Společnost ovšem nesoustředila veškeré své finance pouze do pandemické situace, ale soustředila se také na investice do frekvencí 5G, a tím si zajistila frekvence potřebné pro další rozvoj společnosti, především do zajištění konkurenceschopnosti. V souvislosti s touto investicí mohla společnost dokončit svůj projekt a vytvořit první 5G kampusovou síť při Technické univerzitě Ostrava. Společnost má tímto počinem za cíl vytvořit spolupráci s univerzitami a vysokými

školy, zajistit studentům nejlepší připojení pro jejich výzkumy, a tím získat užší propojení byznysu a akademické sféry (T-Mobile, a.s., 2020).

Životní prostředí

Společnost identifikuje potenciální rizika v souvislosti s podnikovou činností, které by mohly mít špatný vliv na životní prostředí. Jedním z vlivů je znečišťování ovzduší, proto se zavázala do roku 2030 snížit uhlíkovou stopu o 90 % oproti roku 2017.

Od roku 2017 společnost jednou ročně identifikuje potenciální havarijní situace, které mohou mít vliv na životní prostředí. Stejně tak často jsou zavedeny metody pro včasnou reakci a prevenci těchto havarijních situací. Dále společnost ve výroční zprávě z roku 2017 uvádí, že svou pozornost směřuje také na likvidaci elektro odpadu a řešení ekologických havárií (T-Mobile, a.s., 2017). To však ve výroční zprávě z roku 2020 zcela chybí, neboť se společnost zaměřuje především na pandemickou situaci a informace o dopadu na životní prostředí jsou minimální.

Sociální oblast

V souvislosti s pandemií Covid 19 společnost T-Mobile poskytla celkem 20 000 SIM karet s neomezenými daty žákům základních škol ze sociálně slabých rodin a zapůjčila stovky tabletů a telefonů do domovů pro seniory a do zdravotnických zařízení.

Aby se společnost T-Mobile nezabývala pouze pandemickou situací, ale zaměřila se také na dlouhodobé spolupráce a projekty, pokračovala již v 10. ročníku projektu „T-Mobile Rozjezdy“. Projekt spočívá v uspořádání soutěže pro začínající drobné podnikatele ze skupin, které jsou ohroženy nezaměstnaností. Jde například o matky s dětmi, čerstvé absolventy, nebo handicapované a starší lidi. Cílem projektu je podpořit podnikatelské nápady, které budou přinášet zisk (T-Mobile, a.s., 2020).

Zaměstnanecké otázky

Nefinanční informace vztahující se k zaměstnaneckým otázkám jsou obsaženy ve Zprávě představenstva o podnikatelské činnosti a stavu majetku v kapitole „Na lidech nám záleží“. Společnost T-Mobile představila dvě hlavní aktivity zaměřené na zaměstnance, a to péče o zdraví a vzdělávání. I v této oblasti se společnost zaměřila především na pandemickou situaci a nabídla řadu online projektů. Jedním z nich je možnost online pravidelných cvičení zaměřených na protažení těla při práci na home

office, který preferovala většina zaměstnanců vzhledem ke zhoršující se pandemické situaci. Dalším novým projektem, kterým se společnost snaží zlepšit podmínky pandemické situace, je možnost využít psychologickou poradnu, kterou zaměstnanci a jejich rodinní příslušníci mohou využít jak pro osobní, tak pro pracovní konzultace (T-Mobile, a.s., 2020).

Lidská práva, boj proti korupci a úplatkářství

Tématům respektování lidských práv, protikorupčního systému a úplatkářství se společnost ve výročních zprávách nevěnuje. Na svých webových stránkách ovšem zveřejňuje přehled o těchto otázkách. Společnost T-Mobile si zakládá na pravidlech, proto klade důraz na to, aby se všichni zaměstnanci seznámili s etickými pravidly společnosti prostřednictvím Etického kodexu a jednali v souladu s těmito pravidly.

4.4.1 Hodnocení nefinančního reportingu T-Mobile Czech Republic, a.s.

Společnost T-Mobile Czech Republic, a.s. zveřejňuje nefinanční informace formou souhrnných výročních zpráv, které jsou dostupné na webových stránkách www.t-mobile.cz v záložce „Výroční zprávy“. Společnost je tímto zproštěna od povinností, které jsou třeba splnit při vykazování samostatné zprávy o udržitelnosti. Společnost uvádí, že se při vypracování nefinančních informací řídí normou ISO 14001.

Společnost T-Mobile ve svých výročních zprávách naplňuje požadavky Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU o nefinančním reportingu a její implementace do české legislativy v podobě zákona č. 462/2016 Sb. o vykazování informací nezbytných pro pochopení vývoje podniku, identifikace rizik spojených s podnikáním a následné opatření alespoň v otázkách životního prostředí, sociálních a zaměstnaneckých otázek, respektování lidských práv, boje proti korupci a úplatkářství. Všechny tyto oblasti společnost shrnuje ve Zprávě představenstva o podnikatelské činnosti a stavu majetku, která je rozdělena do několika podkapitol:

- Jsme společensky odpovědní
- Na lidech nám záleží
- Komunikace nás baví
- Průběžně rozvíjíme a vylepšujeme nabídku
- Pro naše to nejlepší

- Zavádíme nové technologie

Společnost si v rámci své podnikatelské činnosti dává za cíl pouze snížení uhlíkové stopy, v ostatních případech společnost není dostatečně aktivní a nemůže vyhodnocovat svůj pokrok v jednotlivých letech. Ve zprávách není uvedena struktura zaměstnanců, ani vyjádření k problematice diskriminace napříč společnostmi.

Společnost se zabývá zúčastněnými stranami, především zákazníky, kterým nabízí různé odměny a nové technologie.

4.5 Shrnutí

Srovnání nefinančních reportů analyzovaných společností shrnuje tabulka č. 1.

Tab. 1 Srovnání nefinančních reportů

	ČEZ	Philip Morris	Komerční banka	T-Mobile
Způsob vykazování	Samostatná z.	Samostatná z.	Samostatná z.	Výroční zpráva
Uvedené oblasti	Životní prostředí Sociální Ekonomická	Životní prostředí Sociální Ekonomická	Životní prostředí Sociální Ekonomická	Životní prostředí Sociální Ekonomická
Negativní dopady činnosti	Ano	Ano	Ano	Ano
Identifikace Stakeholders	Ano	Ano	Ano	Ano
Budoucí cíle	Ano	Částečně	Částečně	Částečně
Porovnání hodnot s minulými lety	Ano	Ano	Ano	Ne
Ověření reportu	Ano	Ne	Ne	Ano
První zmínka o CSR	2016	2016	2015	2004
Pravidelnost vykazování	Ročně	Ročně	Ročně	Ročně

Zdroj: Vlastní zpracování (2022)

Pro analýzu obsahu a způsobu vykazování jednotlivých firem byly použity zprávy za rok 2020, aby byly informace co nejaktuálnější. Pro některá srovnání jsou použity zprávy o nefinančním reportingu za rok 2017, tedy první rok, kdy přešel v platnost zákon č. 462/2016 Sb. a podniky mají povinnost zveřejňovat nefinanční ukazatele.

Analyzované firmy splňují veškeré podmínky a nařízení při podávání nefinančních informací. Společnost ČEZ, a.s. zveřejňuje velmi kvalitní zprávy, ve kterých uvádí informace nad rámec požadovaných ukazatelů. Společnost si ukládá jasné cíle, které se v rámci let pokouší splnit a v každé zprávě nechybí srovnání s minulými lety, kde jsou jasně vidět pokroky v definovaných cílech. Zmiňuje rovněž strukturu zaměstnanců a detailně se věnuje diskriminační problematice ve společnosti. Naproti tomu společnost T-Mobile vykazuje informace nezbytné k pochopení vývoje podniku, budoucí cíle si klade velmi zřídka a chybí srovnání s minulými lety. Zprávy jsou zpracovávány velmi stroze a dá se říct, že z analyzovaných firem společnost T-Mobile vydává nejméně kvalitní nefinanční reporting, přestože jsou splněny veškeré podmínky pro vypracování zpráv.

Závěr

Bakalářská práce je zaměřena na Směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2014/95/EU a její následnou transpozici do českých právních předpisů. Práce je rozdělena na dvě hlavní části: teoretickou a praktickou. Teoretická část je členěna na 3 kapitoly. První kapitola nejdříve vymezuje evropské právo a důležité pojmy, jako je implementace, nebo transpozice, sloužící k pochopení celého procesu zavádění a přijímání směrnic. Druhá kapitola je věnována podrobnému popisu Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/95/EU. Ve čtvrté podkapitole je uvedena transpozice směrnice o nefinančním reportingu do českých právních předpisů pomocí zákona č. 462/2016 Sb. a následně budoucí vývoj v oblasti rozšiřování povinností, které se v současnosti projednává. Třetí kapitola se věnuje konceptu společenské odpovědnosti založené na principu 3P. Je zde vysvětlen pojem společenské odpovědnosti spolu s vývojem, který ukazuje, jak společnosti přistupovaly k vykazování nefinančních informací napříč časem.

Nefinanční reporting je v dnešní době tématem, který získává na popularitě a stále více firem v České republice vykazuje společně s finančními ukazateli i nefinanční informace týkající se vývoje, výkonnosti a dopadů činnosti na životní prostředí, přestože některé firmy podle zákona č. 462/2016 Sb. tuto povinnost nemají. Jsou si vědomi, že zveřejňování informací nefinančního charakteru může společnosti zajistit lepší postavení a konkurenční výhodu na trhu.

Hlavním cílem bakalářské práce je analýza obsahu nefinančních reportů českých firem a následné vyhodnocení, zda jsou splněna veškerá kritéria podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/95/EU a její transpozice do českých právních předpisů dle zákona č. 462/2016 Sb. Prostřednictvím praktické části došlo k naplnění hlavního cíle. Monitoring nefinančního reportingu byl proveden u čtyř společností: ČEZ, Philip Morris ČR, Komerční banka a T-Mobile. Reporty byly analyzovány prostřednictvím poznatků z rešeršní části této práce. Nejprve byla provedena analýza zveřejňování nefinančních reportingu, kdy byla první zmínka o společenské odpovědnosti a jakým způsobem společnosti zveřejňují své nefinanční informace. Dále jsou stručně popsány jednotlivé oblasti definované zákonem (životní prostředí, sociální a zaměstnanecké otázky, boj proti korupci a úplatkářství), společně s aktivitami a opatřeními pro

jednotlivé dopady činnosti podniku. Nakonec jsou získané informace vyhodnoceny podle splnění podmínek pro vykazování nefinančních informací podle zákona č. 462/2016 Sb. a Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/95/EU, ze které zákon vychází. V hodnocení nefinančního reportingu jednotlivých společností se poukazuje na chybějící informace, nebo na neúplné splnění požadavků.

Důležitým rokem pro monitoring nefinančních zpráv je rok 2020, kvůli získání co nejaktuálnějších informací, a zároveň rok 2017, kdy nabyl účinnosti zákon č. 462/2016 Sb., proto lze sledovat pokrok společností v kvalitě vykazování nefinančních informací.

Seznam použitých zdrojů

Knihy

- Jančářová, I., Hanák, J., & Průchová, I. (2015). *Vlastník a podnikatel při ochraně životního prostředí* (1st ed.). Brno: Masarykova univerzita.
- Jones, D. (2014). *Společensky odpovědné chování se firmám vyplácí*. Praha: Management Press.
- Kunz, V. (2012). *Společenská odpovědnost firem*. Praha: Grada.
- Král, R. (2014). *Směrnice EU z pohledu jejich transpozice a vnitrostátních účinků*. Praha: C.H. Beck.
- Král, R. (2002). *Transpozice a implementace směrnic ES v zemích EU a ČR*. Praha: C.H. Beck.
- Králová, M., & Hejret, M. (2015). *Zákon o účetnictví s komentářem: s účinností od 1.1.2020*. Praha: Grada Publishing.
- Seknička, P., & Putnová, A. (2016). *Etika v podnikání a hodnoty trhu*. Praha: Grada Publishing.
- Svoboda, P. (2011). *Úvod do evropského práva* (4th ed.). Praha: C. H. Beck.
- Tetřevová, L., & Kolektiv. (2017). *Společenská odpovědnost firem společensky citlivých odvětví*. Praha: Grada Publishing a.s.

Webové stránky

- ČEZ, a.s. (2016). *cez.cz. Zpráva o udržitelném rozvoji Skupiny ČEZ 2016*. Dostupné z <https://www.cez.cz/webpublic/file/edee/2019/06/zprava-o-udrzitelnem-rozvoji-skc-2016.pdf>
- ČEZ, a.s. (2017). *cez.cz. Zpráva o udržitelném rozvoji Skupiny ČEZ 2017*. Dostupné z <https://www.cez.cz/webpublic/file/edee/2019/06/zprava-o-udrzitelnem-rozvoji-skc-2017.pdf>
- ČEZ, a.s. (2020). *cez.cz. Zpráva o udržitelném rozvoji Skupiny ČEZ 2020*. Dostupné z https://www.cez.cz/webpublic/file/edee/ospol/udrzitelnny-rozvoj/zprava-o-udrzitelnem-rozvoji/zprava-o-udrzitelnem-rozvoji-skc-2020210622_kom.pdf
- ČEZ, a.s. (2022). *cez.cz. Skupina ČEZ-O společnosti*. Dostupné z <https://www.cez.cz/cs/o-cez/profil-cez>
- EMAS (2006). *eko-net.cir.cz. EMAS (Eco-Management and Audit Scheme)*. Dostupné z <http://eko-net.cir.cz/emas-eco-management-and-audit-scheme->

Evropská komise (2011). *eur-lex.europa.eu. Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů*. Dostupné z [https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0206&from=CS)

[content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0206&from=CS](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0206&from=CS)

Evropská komise (2017). *eur-lex.europa.eu. Sdělení orgánů, institucí a jiných subjektů Evropské unie*. Dostupné z [https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0705(01)&from=EN)

[content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0705\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0705(01)&from=EN)

Evropská unie (2013). *eur-lex.europa.eu. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ze dne 26. června 2013*. Dostupné z [https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0034&from=CS)

[content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0034&from=CS](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0034&from=CS)

Evropská unie (2014). *eur-lex.europa.eu. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU ze dne 22. října 2014*. Dostupné z [https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0095&from=EN)

[content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0095&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0095&from=EN)

Evropská unie (2015). *eur-lex.europa.eu. Uvádění nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitosti některými velkými podniky a skupinami*. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/LSU/?uri=celex:32014L0095>

Evropská unie (2021). *europa.eu. Nařízení, směrnice a další právní akty*. Dostupné z https://europa.eu/european-union/law/legal-acts_cs

Komerční banka, a.s. (2017). *kb.cz. Zpráva o udržitelném podnikání Komerční banky 2020*. Dostupné z <https://www.kb.cz/getmedia/1448b2f4-81d7-4c9d-bee7-7029c3610a60/KB-Report-o-udrzitelnosti-2020.pdf.aspx>

Komerční banka, a.s. (2020). *kb.cz. Zpráva o udržitelném podnikání Komerční banky 2017*. Dostupné z https://www.kb.cz/getmedia/28e5814a-b101-48e5-8a30-3cc555220fbc/CSR_CZ.pdf.aspx

Komerční banka, a.s. (2020a). *kb.cz. Konsolidovaná výroční zpráva 2020*. Dostupné z <https://www.kb.cz/getmedia/35a859bd-ad2a-4cfa-9b04-5b4552933c0f/Vyrocnizprava-KB-2020.pdf.aspx>

Machač, O. (2003). *systemonline.cz. Reporting jako součást informačního systému podniku*. Dostupné z <https://www.systemonline.cz/clanky/reporting.htm>

Nefinanční reporting (2016). *fbadvokati.cz. Obsah a účel směrnice o nefinančním reportingu*. Dostupné z <https://www.fbadvokati.cz/cs/clanky/410-obsah-a-ucel-smernice-o-nefinancnim-reportingu>

OSN (2000). *web.archive.org. Informační centrum OSN. Global compact*. Dostupné z <https://web.archive.org/web/20150121134015/http://www.osn.cz/zpravodajstvi/zpravy/zprava.php?id=696>

Philip Morris ČR, a.s. (2019). *pmi.com. Udržitelnost a odpovědné chování 2019*. Dostupné z https://www.pmi.com/resources/docs/default-source/czech-market/investors-relation/sustainability-report/2020-udr%C5%BEitelnost-a-odpov%C4%9Bdn%C3%A9-podnik%C3%A1n%C3%AD.pdf?sfvrsn=de62cb7_4

Philip Morris ČR, a.s. (2020). *pmi.com. Udržitelnost a odpovědné chování 2020*. Dostupné z https://www.pmi.com/resources/docs/default-source/czech-market/investors-relation/sustainability-report/2019-udr%C5%BEitelnost-a-odpov%C4%9Bdn%C3%A9-podnik%C3%A1n%C3%AD.pdf?sfvrsn=7ec213b4_4

Philip Morris ČR, a.s. (2022). *pmi.com. O společnosti Philip Morris ČR*. Dostupné z <https://www.pmi.com/markets/czech-republic/cs/about-us/overview>

Politika rozmanitosti (2021). *vláda.cz. Manuál k popisu politiky rozmanitosti ve výročních zprávách*. Dostupné z <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/Manual-k-popisu-politiky-rozmanitosti-ve-vyrocnich-zpravach.pdf>

Portal.POHODA (2016). *portal.pohoda.cz Nefinanční reporting od roku 2017*. Dostupné z <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/nefinancni-reporting-od-roku-2017/>

Právo Evropské unie (2005). *epravo.cz. Výklad pojmu právo Evropské unie*. Dostupné z <https://www.epravo.cz/top/clanky/vyklad-pojmu-pravo-evropske-unie-33552.html?mail>

PWC News (2021). *pwc.cz. Evropská komise: Povinný nefinanční reporting pro všechny větší firmy*. Dostupné z https://blog.pwc.cz/pwc_ceska_republika_news/2021/04/evropsk%C3%A1-komise-povinn%C3%BD-nefinan%C4%8Dn%C3%AD-reporting-pro-v%C5%A1echny-v%C4%9Bt%C5%A1%C3%AD-firmy.html

Rada kvality ČR (2022). *narodniportal.cz. Implementace Evropské směrnice*. Dostupné z <https://www.narodniportal.cz/implementace-evropske-smernice-2/>

Sbírka zákonů (2016). *kacr.cz. Sbírka zákonů Česká republika*. Dostupné z <https://www.kacr.cz/file/4047/sb0185-2016.pdf>

SFEU (2012). *eur-lex.europa.eu. Smlouva o fungování Evropské unie*. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=FI>

T-Mobile, a.s. (2004). *t-mobile.cz. Výroční zpráva 2004*. Dostupné z https://www.t-mobile.cz/dcpublish/Annual_report_2004_CZ.pdf

T-Mobile, a.s. (2017). *t-mobile.cz. Souhrnná výroční zpráva 2017*. Dostupné z https://www.t-mobile.cz/dcpublish/VZ_TM_2017_CZ.pdf

T-Mobile, a.s. (2020). *t-mobile.cz. Souhrnná výroční zpráva 2020*. Dostupné z <https://www.t-mobile.cz/dcpublish/vyrocni-zprava-2020-cz.pdf>

T-Mobile, a.s. (2022). *t-mobile.cz. O společnosti*. Dostupné z <http://www.t-mobile.cz/cs/o-spolecnosti.html>

Seznam tabulek

Tab. 1 Srovnání nefinančních reportů.....	49
---	----

Seznam obrázků

Obr. 1 Strategický rámec a 4 hlavní pilíře	36
Obr. 2 Šest pilířů odpovědného podnikání	41
Obr. 3 Emise podle aktivity v %.....	42

Seznam zkratek

CSR – Společenská odpovědnost firem (Corporate Social Responsibility)

ČR – Česká republika

EU – Evropská unie

ES – Evropské společenství

EHS – Evropské hospodářské společenství

EMAS – Systém ekologického řízení a auditu (Eco-Management and Audit Scheme)

OSN – Organizace spojených národů

SFEU – Smlouva o fungování Evropské unie

Abstrakt

Martínková, P. (2022). *Transpozice evropské směrnice č.2014/95/EU do českých právních předpisů a její vliv na české podnikatelské subjekty* (Bakalářská práce), Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická, Česko.

Klíčová slova: nefinanční reporting, společenská odpovědnost, nefinanční informace, výroční zpráva, zpráva o udržitelnosti, směrnice, transpozice

Bakalářská práce je zaměřena na Směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2014/95/EU, která ukládá povinnost velkým podnikům zpracovávat a zveřejňovat informace nefinančního charakteru. Směrnice byla transponována do českých právních předpisů v podobě zákona č. 462/2016 Sb. a vymezila kritéria podniků, kterých se povinnost vydávat nefinanční reporting týká. Společnosti mají povinnost informovat veřejnost v otázkách nutných k pochopení vývoje, výkonnosti a dopadů spojených s činností podniku alespoň v oblasti životního prostředí, sociálních a zaměstnaneckých otázkách, respektování lidských práv, boje proti korupci a úplatkářství. Informace o směrnici a následné transpozice do českých právních předpisů jsou obsaženy v teoretické části práce. Praktická část se zaměřuje na analýzu obsahu vydávaných zpráv a zhodnocení, zda podniky dodržují předepsané požadavky na nefinanční reporting. Téma nefinančního reportingu je velice aktuální, neboť se stává trendem a podniky si mohou prostřednictvím nefinančních informací vylepšit své postavení na trhu.

Abstract

Martínková, P. (2022). *The transposition of the European Regulation n.2014/95/EU into Czech law and its impact on Czech business operators* (Bachelor Thesis). University of West Bohemia, Faculty of Economics, Czech Republic.

Key words: non-financial reporting, social responsibility, non-financial information, annual report, sustainability report, regulation, transposition

The bachelor thesis is focused on the European Regulation n.2014/95/EU, which imposes an obligation on large companies to process and publish non-financial information. The European Regulation has been transposed into Czech legislation in the form of Act n.462/2016 Sb. and has defined the criteria for companies that have this obligation. Companies are obliged to inform the public on issues necessary to understand the development, performance and impacts associated with the company's activities. Companies publish this information in the areas of the environment, social and employment issues, respect for human rights, the fight against corruption and bribery. Information about the European Regulation and the subsequent transposition into Czech law is contained in the theoretical part of the bachelor thesis. The practical part is focused on the analysis of the content of the reports issued and the assessment whether companies comply with the prescribed requirements for non-financial reporting. The topic of non-financial reporting is very topical as it is becoming a trend and companies can improve their market position through non-financial information.